

(Ministru kabineta
2021. gada xx. xxxx
rīkojums Nr. xxx)

**Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns
2021.-2023.gadam**

Rīgā, 2021

Satura rādītājs

Izmantoto saīsinājumu saraksts.....	3
I Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2021.-2023.gadam kopsavilkums.....	4
II Plāna mērķis un rīcības virzieni.....	5
III Situācijas raksturojums.....	6
1. Nacionālā identitāte un piederība.....	6
1.1. Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai.....	6
1.2. Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā.....	8
1.3. Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā.....	9
2. Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums.....	10
2.1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā....	11
2.2. Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu.....	12
2.3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu.....	13
3.Integrācija.....	16
3.1.Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā.....	16
3.2.Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipos balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām.....	18
IV Pasākumi mērķa sasniegšanai.....	21
V Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu.....	40
1. Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu.....	40
2. Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam.....	46

Izmantoto saīsinājumu saraksts

AiM	Aizsardzības ministrija
ĀM	Ārlietu ministrija
BISS	Baltijas Sociālo zinātņu institūts (<i>Baltic Institute of Social Sciences</i>)
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
FM	Finanšu ministrija
IeM	I ekšlietu ministrija
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LM	Labklājības ministrija
MK	Ministru kabinets
NIPSIPP	Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018. gadam
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PKC	Pārresoru koordinācijas centrs
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
TM	Tieslietu ministrija
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VK	Valsts kanceleja

I Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2021.-2023.gadam kopsavilkums

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023. gadam (turpmāk – Plāns) ir sagatavots, lai nodrošinātu Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam¹ (turpmāk – Pamatnostādnes), kā arī Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam² (turpmāk – NAP2027) noteikto mērķu un uzdevumu izpildi.

Plāna mērķis ir nodrošināt nacionālas³, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību, īstenojot Pamatnostādņēs noteiktos trīs rīcības virzienus:

1. Nacionālā identitāte un piederība;
2. Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums;
3. Integrācija.

Pamatnostādņēs definētie rīcības virzieni ir savstarpēji saistīti, nosakot iekļaujošu līdzdalību kā vispārēju ieviešanas principu⁴, kā arī izvirzot caurviju prioritātes, kas attiecināmas uz visiem plāna pasākumiem – nacionālā identitāte, latviešu valoda, uzticēšanās, solidaritāte un sadarbība.

Plāns tika sagatavots, pamatojoties uz Pamatnostādņu izstrādes procesā analizēto informāciju, iepriekšējā perioda pamatnostādņu (NIPSIPP) īstenošanas izvērtējumu⁵, jaunākajiem nacionāla un starptautiska līmeņa pētījumiem, kā arī iedzīvotāju reģionālajās diskusijās apkopotajiem viedokļiem⁶. Plāna izstrādi nodrošināja starpinstitucionāla darba grupa sadarbībā ar institūcijām un organizācijām, kas sniedza priekšlikumus plāna pasākumiem. Darba grupas sastāvā bija iekļauti Valsts prezidenta kancelejas, Valsts kancelejas, Pārresoru koordinācijas centra, Kultūras ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Ārlietu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Satiksmes ministrijas,

---

¹ Apstiprinātas ar MK 2021. gada 5. februāra rīkojumu Nr.72 (prot. Nr. 12 24. §). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedrības-attīstības-pamatnostādņēm-2021-2027-gadam>.

² Apstiprināts ar 2020. gada 2. jūlija Saeimas lēmumu. Pieejams:

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81.pdf

³ Šī dokumenta izpratnē tā ir sabiedrība, kas ciena un ir motivēta saglabāt Latvijas nacionālās vērtības, pieaugošas sabiedrības diversifikācijas apstākļos (migrācijas radīta kultūru un valodu daudzveidība).

⁴ Pamatnostādņu virsmērķa sasniegšanas vispārīgais princips: iekļaujoša līdzdalība, kas ikvienam nodrošina iespējas iesaistīties valsts pārvaldībā un nodrošina plašu sabiedrības pārstāvniecību visā tās daudzveidībā, ir pamats zināšanu un prasmju apguvei, lai stiprinātu nacionālo identitāti, latviešu valodu, sociālo uzticēšanos, iedzīvotāju solidaritāti un sadarbību, Pamatnostādnes 10.lpp

⁵ SIA „Oxford research”, SIA „Agile” (2019). *Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu 2012.–2018. gadam ietekmes izvērtējuma ziņojums*. Pieejams <https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/NIPSIPP%20ietekmes%20izvertejums.pdf>

⁶ Konsultācijas ar Latvijas iedzīvotājiem tika organizētas divos diskusiju ciklos, kas norisinājās visos Latvijas reģionos 2019. gada oktobrī (18 pilsētās, 350 dalībnieki) un 2020. gada februārī (piecos plānošanas reģionos, ap 150 dalībnieki), kopā iesaistot vismaz 500 dalībniekus. Diskusiju kopsavilkums pieejams <https://www.km.gov.lv/lv/media/11353/download>

Aizsardzības ministrijas, Zemkopības ministrijas, Veselības ministrijas, Sabiedrības integrācijas fonda, biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” un biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” pārstāvji. Novērotāja statusā piedalījās *UNESCO (Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija)* Latvijas Nacionālās komisijas pārstāvis.

Sabiedrības līdzdalība papildus tika nodrošināta, izsludinot projekta publisko apspriešanu, kā arī iesaistot NVO un MK sadarbības memoranda īstenošanas padomi.

Plāns paredz rīcību visos pārvaldes līmeņos – nacionālajā, reģionālajā un vietējā. Sasaiste ar hierarhiski augstākiem politikas plānošanas dokumentiem, ES un starptautiskiem dokumentiem, kā arī citu nozaru politikas plānošanas dokumentiem ir noteikta Pamatnostādņēs. Plānā iekļauti rezultāti un rezultatīvie rādītāji, kas noteikti pamatojoties uz 2020.gadā veikto Baltijas Sociālo zinātņu institūta (*Baltic Institute of Social Sciences – turpmāk BISS*) pētījumu „Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim”.⁷

II Plāna mērķis un rīcības virzieni

Plāna mērķis ir nodrošināt Pamatnostādņēs izvirzīto uzdevumu izpildi, tādējādi sekmējot nacionālas, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību. Plāns definē pamatnostādņēs noteikto uzdevumu izpildei īstenojamos pasākumus, atbilstoši Pamatnostādņu **trīs rīcības virzieniem**:

1. Rīcības virziens: Nacionālā identitāte un piederība

- 1.1. Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai.
- 1.2. Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā.
- 1.3. Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā.

2. Rīcības virziens: Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums

- 2.1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā.
- 2.2. Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu.
- 2.3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu.

---

⁷ Pētījums “Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim”, BISS, 2020.g., pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11877/download>

3. Rīcības virziens: Integrācija

3.1. Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā.

3.2. Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipos balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām.

Pamatnostādņu mērķa sasniegšanai noteiktie uzdevumi ir vērsti uz to, lai saliedētas sabiedrības politikas īstenošanas rezultātā tiktu veicināta nacionālās identitātes un piederības sajūtas nostiprināšanās, iekļaujošas līdzdalības un pilsonisko zināšanu līmeņa paaugstināšanās, tiktu stiprināta kvalitatīva un droša demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpa, veicināta Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu līdzdalība sabiedrībā, kā arī mazinātos negatīvos stereotipos balstīta attieksme pret dažādām sabiedrības grupām.

III Situācijas raksturojums

1. Nacionālā identitāte un piederība

Lai stiprinātu nacionālās identitātes un piederības sajūtas veidošanos Latvijas sabiedrībā, ir svarīgi veicināt vienotas valstiskuma, valodas un vēstures izpratnes nostiprināšanos. Pamatnostādnēs definētā pieeja raksturo nacionālās identitātes dimensijas, kas nosaka indivīda piederību. Tās veidošanos ietekmē dažādu nozaru politiku kopīgi sasniegtie rezultāti. Plāna pasākumi nacionālās identitātes un piederības sajūtas stiprināšanai ir papildinoši gan Kultūrpolitikas pamatnostādnēs 2021.-2027.gadam plānotajiem rīcības virzieniem, kuri vērsti uz nacionālās identitātes kultūras dimensiju, gan Reģionālās politikas pamatnostādnēm 2021.-2027.gadam, kam ir tieša ietekme uz teritoriālās piederības dimensiju, gan Valsts valodas politikas pamatnostādnēm 2021.-2027.gadam, kuru mērķis ir nodrošināt latviešu valodas ilgtspēju un tās lietojumu visās sabiedrības darbības jomās, stiprinot sabiedrības līdzdalību un individuālo atbildību.

Šajā plāna rīcības virzienā paredzēts stiprināt piederības sajūtu Latvijai, veicināt latviešu valodas lietošanu ikdienas saziņā un izpratnes veidošanos par Latvijas valstiskuma vērtību.

1.1. Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai

Atbilstoši Eiropas Sociālā pētījuma (*European Social Survey*) datiem piederības sajūtas rādītājs Latvijai 2020.gadā bija 78,8%⁸ un liecina par Latvijas iedzīvotāju emocionālu saikni ar Latviju. Vienlaikus, valstiskuma apziņas un

---

⁸ Pētījums „Priekš likumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim”, BISS, 2020.g., 17.lpp., pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11877/download>;

piederības sajūtas stiprināšanā tādas būtiskas dimensijas kā spējas uzticēties rādītāji ir zemi. Uzticēšanās ietver gan savstarpējo uzticēšanos, gan uzticēšanos valstij un tās institūcijām. Latvijas iedzīvotāji ir salīdzinoši mazāk tendēti uz sadarbību nekā daudzu citu pēckomunisma valstu iedzīvotāji. Tas ietekmē arī kopējo attieksmi pret sabiedrisko labumu.⁹ Uzticēšanās valdībai ir svarīga saliedētas sabiedrības daļa. Uzticēšanās trūkumu var uztvert arī kā vienu no faktoriem iedzīvotāju nepietiekamai iesaistei politiskajā dzīvē, brīvprātīgās grupās un apvienībās. Vispārēja neuzticēšanās un nevēlēšanās iesaistīties pilsoniskajā dzīvē var ietekmēt to, kā darbojas demokrātija.¹⁰ Pēc Eiropabarometra datiem, 2019.gada rudenī valsts pārvaldei Latvijā uzticējās vien 32% aptaujas respondentu. Vienlaikus augstākais uzticības līmenis – 49% – respondentu vidū bija pret reģionāla vai vietēja līmeņa institūcijām. Zems uzticības līmenis Latvijas sabiedrībā saglabājas attiecībā uz Latvijas Republikas Saeimu – 19% un Latvijas valdību – 28%.¹¹

Uzticēšanās ir viena no NAP2027 augstākā līmeņa prioritātēm un atbilstoši noteikta kā viena no caurviju prioritātēm Pamatnostādņēs. Ņemot vērā piederības sajūtas un valstiskuma dažādās dimensijas, šī uzdevuma ieviešana ir cieši saistīta ar Plāna 2.1.uzdevumu „Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā”, tādējādi stiprinot Latvijas iedzīvotājos apziņu par viņu lomu Latvijas valsts attīstībā.

Uzdevuma izpildei plānotās darbības saistītas gan ar iepriekšējā perioda pasākumu pēctecības nodrošināšanu, gan ar jaunām norisēm Latvijas politiskajā dienaskārtībā. 2020.gada 24.septembrī Valsts prezidents nāca klajā ar paziņojumu par likumprojektu „Latviešu vēsturisko zemju likums”.¹² Paziņojumā uzsvērts, ka latviskuma daudzveidība un latviešu vēsturisko zemju tradicionālā kultūrvēsturiskā vide nevar ilgtspējīgi pastāvēt bez atbalsta tās saglabāšanai un attīstībai. 2020.gada 19.novembrī Saeima konceptuāli atbalstīja likumprojektu „Latviešu vēsturisko zemju likums”.

Īstenojot NIPSIPP un to īstenošanas plānu 2019.-2020.gadam regulārs atbalsts kultūrvēsturiskās identitātes saglabāšanai tika sniegts līviem, suitiem un latgaļiem. Līdz atbilstoša politikas attīstības dokumenta izstrādei nepieciešams nodrošināt atbalstu kultūrvēsturiskajām kopienām, kas aktīvi nodrošina mantojuma saglabāšanu un sniedz ieguldījumu Latvijas unikālās identitātes stiprināšanā.

---

⁹ Mieriņa I. (zin.red.) (2019). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2017/2018. Sabiedriskā labuma radīšana un kolektīvo resursu nosargāšana Latvijā*. Mieriņa I. Sociālo faktoru ietekme uz ieguldījumu sabiedriskajā labumā. Rīga, 54.lpp.

¹⁰ Mieriņa I. (red.) (2019). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2017/2018. Sabiedriskā labuma radīšana un kolektīvo resursu nosargāšana Latvijā*. Mieriņa I. Sociālo faktoru ietekme uz ieguldījumu sabiedriskajā labumā. Rīga, 44.lpp.

¹¹ Standarta Eiropabarometrs 92 (2019) *Sabiedriskā doma Eiropas Savienībā*. Nacionālais ziņojums. Latvija.

¹² 2020.gada 24.septembra Valsts prezidenta paziņojums Nr.16, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317584-par-latviesu-vesturisko-zemju-likumprojektu>

Pamatnostādņu sagatavošanas gaitā organizētajās iedzīvotāju diskusijās tika saņemta virkne priekšlikumu, kas atspoguļo iedzīvotāju viedokli par nepieciešamajiem pasākumiem nacionālās identitātes stiprināšanai, piemēram – jāatrod kaut kas vienojošs, par ko varētu iestāties visi, atbalstīt un apvienot visus iedzīvotājus; vairot cieņu un mīlestību pret savu valsti un tās tradīcijām, līdz ar to mainīt savu attieksmi pret pašvaldību un valsti, saskatot arī pozitīvo un novērtējot to; ieinteresēt piedalīties kopienas dzīvē gan latviešus, gan cittautiešus, lai cilvēki jūtas piederīgi un noderīgi; iesaistīt dažādas iedzīvotāju kopienas latvisko tradīciju saglabāšanas un izziņāšanas pasākumos; stiprināt ģimeņu saknes Latvijas kultūrtelpā; nepieciešams valstī noteikt kopīgu attīstības un uzticēšanās virzienu – kopīga mērķa identificēšana sabiedrībai saprotamā formā, kas ļaus izveidot komandu un sasniegt kopējo mērķi. Ja nav šis kopējais mērķis, nav arī komandas¹³. Atbilstoši priekšlikumiem Plānā ir ietverti pasākumi, kas vērsti uz savstarpēju sadarbību, kopīgu vērtību apzināšanos un izpratnes par Latvijas valstiskuma veidošanos un nozīmi stiprināšanu.

1.2. Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā

Kopīga valoda ir viens no faktoriem, kas ietekmē nacionālās identitātes un piederības sajūtas veidošanos. Pieaugošas globalizācijas un kultūru daudzveidības laikā ir svarīgi, lai veidotos kopīgs pasaules redzējums, informācijas un diskusiju telpa. Kopīga valsts valoda ir saliedētas sabiedrības un labi funkcionējošas demokrātijas priekšnoteikums.¹⁴ Galvenais politikas attīstības dokuments latviešu valodas stiprināšanas jomā ir Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam¹⁵. Tādējādi Plāna pasākumi ir papildinoši un balstīti KM resursos un kompetencē. NIPSIPP liels uzsvars latviešu valodas nostiprināšanā bija vērsts uz latviešu valodas prasmju attīstību un saglabāšanu latviešu diasporā, veidojot plašu un sistēmisku atbalsta pasākumu kopumu – pedagogu sagatavošanu, mācību materiālu izstrādi tiešsaistes mācībām u.c. Viens no pasākumiem, kas vienlaikus aptvēra un iesaistīja gan latviešu un mazākumtautību izglītības programmas apgūstošos skolu audzēkņus Latvijā, kā arī diasporas nedēļas nogales skolu audzēkņus un viņu vecākus bija lasīšanas veicināšanas programma „Bēnu, jauniešu un vecāku žūrija”.

Pamatnostādņu sagatavošanas gaitā organizētajās iedzīvotāju diskusijās jautājums par latviešu valodas nostiprināšanos ikdienas saziņā raisīja vienu no

---

¹³ Apkopotie iedzīvotāju priekšlikumi – Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu izstrādes process. Iedzīvotāju diskusijas reģionos. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11353/download>

¹⁴ Levits E. (2020). *Valsti vieno valodas enerģija*. Pieejams: <https://www.delfi.lv/news/versijas/egils-levits-valsti-vieno-valodas-enerģija.d?id=52559919>

¹⁵ Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam, apstiprinātas MK 2020.gada 11.marta sēdē, pieejams:

aktīvākajām un radošākajām viedokļu apmaiņām. Diskusiju laikā tika piedāvāta virkne risinājumu – jāveido pozitīva valodas lietošanas vide; jānodrošina iespēja ikvienam interesentam apgūt latviešu valodu bez maksas; latviešu valodas apguves metodēm jābūt kvalitatīvām un daudzveidīgām.¹⁶

Plāna ietvaros paredzēts uzlabot attieksmi pret latviešu valodas lietošanu dažādās sabiedrības grupās, nodrošināt latviešu valodas apguves iespējas pieaugušajiem un veidot oriģinālu, valodas apguvi un lietošanu veicinošu, mediju saturu.

1.3. Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā

Sabiedrībā joprojām visaugstāko konflikta potenciālu saglabā padomju okupācijas un Otrā pasaules kara tēmas. Latviešu un valsts krieviski runājošo Latvijas iedzīvotāju vidū vērojamas nozīmīgas atšķirības attieksmē pret šiem vēstures notikumiem, un tas veicina atšķirīgus priekšstatus par Latvijas valstiskuma pamatiem un ģeopolitisko orientāciju.¹⁷ Liela Latvijas sabiedrības daļa pietiekami nezina Latvijas vēsturi līdz 20.gadsimtam un nespēj paust attieksmi pret tās notikumiem, kuri ir veidojuši Latvijas rietumniecisko identitāti, Latvijas piederību eiropeiskajai kultūrtelpai un izpratni par Latvijas tautu un valstiskumu. Tas liecina par ierobežotu vēsturiskuma apziņu, kas eventuāli vājina nacionālās identitātes pamatu¹⁸.

Iepriekšējā plānošanas periodā sociālās atmiņas jautājumu risināšanai īstenotie pasākumi attīstījušies trīs virzienos – piemiņas pasākumi, kas veltīti traģiskajiem notikumiem saistībā ar Latvijas okupācijām un Otrā pasaules kara laiku; izglītojoši pasākumi sabiedrības izpratnes veicināšanai par sarežģītajiem Otrā pasaules kara laika notikumiem, kas vērsti uz nepatiesas informācijas un propagandas atspēkošanu.

Iedzīvotāju diskusijās vienojošas sociālās atmiņas veidošanai tika ieteikts jaunās kompetenču izglītības sistēmas ietvaros veicināt interesi par vēsturi, izmantojot interaktīvus elementus, par piemēru minot muzejus; veicināt paaudžu sadarbību un komunikāciju, lai uzlabotu savu sakņu izzināšanu, uzsverot, ka vēsture ir jāzina, sākot ar ģimeni; aktualizēt novadu, pilsētu un citu teritoriālu vienību vēsturi, veicinot novadu pētniecības projektus izglītības iestādēs, kā piemēru minot zinātniski pētnieciskos darbus skolā.¹⁹

---

¹⁶ Apkopotie iedzīvotāju priekšlikumi – Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu izstrādes process. Iedzīvotāju diskusijas reģionos. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11353/download>

¹⁷ LU Diasporas un migrācijas pētījumu centrs, 2017. gads “Vienojošas nacionālās identitātes un Latvijas kultūrtelpas nostiprināšana. Priekšlikumi sabiedrības integrācijas politikas plānam 2019.-2025.gadam”, 35.lpp. pieejams:

https://www.km.gov.lv/sites/km/files/media_file/ekspertu20zinojums20vienojosas20nacionalas20identitates20un20kulturtelpas20nostiprinanasai1.pdf

¹⁸ Turpat, 36.lpp.

¹⁹ Apkopotie iedzīvotāju priekšlikumi – Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu izstrādes process. Iedzīvotāju diskusijas reģionos. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11353/download>

Plānā paredzēts pasākums, kura ietvaros tiks nodrošināts regulārs izpētes un pārbaudītu vēstures faktu atspoguļošanas darbs, plānots turpināt informēt sabiedrību par traģiskajiem notikumiem Otrā pasaules kara laikā, pieminot okupācijas režīmu upurus. Papildu ieguldījumu sociālās atmiņas jomas attīstībā sniegs IZM īstenotā kompetenču pieeja izglītībā, kas paredz īstenot obligātu mācību priekšmetu 4.-6.klasē „Sociālās zinības un vēsture”, veicinot vienotas sociālās identitātes un sociālās atmiņas veidošanos un piederības Latvijai apzināšanos.

Sociālā atmiņa un vēsturisko notikumu interpretācija mūsdienu pasaulē ir cieši saistīta ar plašsaziņas līdzekļu izmantošanu. Tie kalpo kā platforma, kurā tiek uzdoti jautājumi un arī sniegtas atbildes par būtiskiem vēsturiskiem notikumiem. Tādējādi šī uzdevuma risināšana būs cieši saistīta arī ar Plāna 2.3.uzdevumu „Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu”.

2. Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums

Saskaņā ar *The Economist* Demokrātijas indeksu Latvija ir ierindota „nepilnīgo demokrātiju” sarakstā, ar zemu vērtējumu valdības darbā, politiskajā līdzdalībā un politiskajā kultūrā.²⁰

Saskaņā ar 2019.gada rudens Eirobarometra aptaujas datiem valsts pārvaldei Latvijā uzticējās vien 32% respondentu. Tajā pat laikā augstākais uzticības līmenis respondentu vidū bija pret reģionāla vai vietēja līmeņa institūcijām – 49%. Zems uzticības līmenis Latvijas sabiedrībā saglabājas attiecībā uz Latvijas Republikas Saeimu – 19% un Latvijas valdību – 28%.²¹

Iedzīvotāju savstarpējā uzticēšanās ir izšķirošs faktors, lai veidotos uzticēšanās publiskajai pārvaldībai un politikai. Uzticēšanās publiskai pārvaldībai pēdējos gados ir mazinājusies gandrīz visā ES un ir viens no iemesliem, kāpēc lielu daļu Eiropas valstu ir pārņēmis populisms – drauds demokrātijai un demokrātiskām institūcijām.²² Tādēļ būtiska ir sabiedrības uzticēšanās līdzilvēkiem, savstarpējās sadarbības prasmes un atvērta valsts pārvalde.

Rīcības virzienā paredzēts paaugstināt iedzīvotāju līdzdalību un spēju ietekmēt rīcībpolitiku, uzlabot iedzīvotāju savstarpējo sadarbību, solidaritāti un uzticēšanos, kā arī veicināt kvalitatīvas un drošas informatīvās telpas attīstību.

---

²⁰ The Economist Intelligence Unit (2019). *Democracy Index 2019. A year of democratic setbacks and popular protest*. Pieejams: <https://www.eiu.com/topic/democracy-index>

²¹ Standarta Eirobarometrs 92 (2019) *Sabiedriskā doma Eiropas Savienībā*. Nacionālais ziņojums. Latvija.

²² Tony Blair Institute for Global Change (2017). *European Populism: Trends, Threats and Future Prospects*.

2.1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā

Pilsoniskā sabiedrība ir viens no būtiskākajiem demokrātijas elementiem. Tā var ietekmēt un virzīt sociālās pārmaiņas, kā arī darboties kopējā labuma sasniegšanai. Cilvēku līdzdalību sabiedrības dzīvē un attieksmi pret sabiedrisko labumu ietekmē gan no padomju režīma mantotā politiskās atstumtības kultūra, gan pieredze, kas gūta pēdējos gadu desmitos. Latvijas iedzīvotāju attieksme pret ieguldījumu kopējā labumā ir bijusi problemātiska, par to liecina gan augstais ēnu ekonomikas īpatsvars, gan zemā sabiedriskā aktivitāte.²³

Saskaņā ar Tirgus un sociālo pētījumu centra „Latvijas fakti” veikto pētījumu 2018.gadā kādā no pilsoniskajām aktivitātēm iesaistījās tikai nedaudz vairāk par 35% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Visbiežāk tie bija NVO biedri, jaunieši vecumā līdz 24 gadiem, latvieši, cilvēki ar augstāko izglītību. Biežāk minētais līdzdalības veids ir talkas – tajās bija piedalījušies 25% aptaujāto, un tikai 8% aptaujāto kā līdzdalības veidu ir minējuši tādu pilsoniskās līdzdalības veidu kādu piedalīšanās sabiedriskā apspriedē.²⁴ Zemi līdzdalības rādītāji liecina par politisko atsvešinātību.

NIPSIPP 1.rīcības virzienā „Pilsoniskā sabiedrība un integrācija” bija definēts mērķis „Attīstīt pilsonisko izglītību, izmantojot formālās un neformālās izglītības metodes”. Lielākā daļa pasākumu, atbilstoši definētajai problēmai, bija vērsti uz bērnu un jauniešu pilsonisko zināšanu un prasmju veicināšanu.

Iedzīvotāju diskusijās pilsoniskās izglītības jautājumi raisīja aktīvu viedokļu apmaiņu, sniedzot ļoti plašu priekšlikumu klāstu, piemēram: jau sākot no skolām veidot līderu apmācību programmas, lai veidojas izpratne par līderību un lai nākotnē nebūtu jāsaskaras ar līderu trūkumu kopienās; popularizēt pilsonisko aktivitāšu pozitīvos ieguvumus, lai motivētu iedzīvotājus aktīvi iesaistīties; ja kāda pilsoniskā grupa vai NVO ir panākusi kādu uzlabojumu – to minēt kā piemēru citiem, lai iedzīvotāji aktivizētos un redzētu, ka sasniegt rezultātu un tikt novērtētam ir iespējams; ir nepieciešams attīstīt un novērtēt brīvprātīgo darbu, lai tas attīstās ilgtspējīgi, lai veidojas sabiedrības iniciatīva un brīvprātīgais darbs tajā būtu kā vērtība; caur pilsonisko līdzdalību var risināt arī gados veco cilvēku vientulības un sociālās izolētības problēmas un daudzus citus priekšlikumus.²⁵

---

²³ Zobena A. (zin.red.) (2018). *Inovātīvi risinājumi ceļā uz ilgtspēju: sabiedrība, ekonomika, vide. Innovative Solutions for Sustainability: Society, Economy, Environment*. Zobena A., Felcis R. Ceļā no anomijas uz pašorganizāciju un kolektīvu rīcību. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 146.lpp.

²⁴ Tirgus un sociālo pētījumu centrs “Latvijas fakti” pētījums “NVO sektors Latvijā – priekšstati, dalība”, 2018.gads, pieejams: https://www.km.gov.lv/sites/km/files/media_file/nvo-12.20181.pdf

²⁵ Apkopotie iedzīvotāju priekšlikumi – Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu izstrādes process. Iedzīvotāju diskusijas reģionos. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11353/download>

Uzdevuma izpildei plānā paredzēts sekmēt dažādu sabiedrības grupu savstarpējo sadarbību un uzticēšanos, veicināt izpratnes veidošanos par demokrātiju un pilsonisko sabiedrību, kā arī uzlabot iedzīvotāju zināšanas par līdzdalību.

Nozīmīgu ieguldījumu šī uzdevuma īstenošanā sniegs arī „Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam”²⁶ un „Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam”.²⁷

2.2. Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu

Viena no demokrātijas pazīmēm ir tā, ka tā ļauj pilsoņiem piedalīties likumu un valsts politikas veidošanā. Lai līdzdalība būtu jēgpilna un efektīva, pilsoņiem ir jābūt iespējai izdarīt izvēli publiskajā telpā, kas ir brīva no manipulācijām un iejaukšanās, un kur plašsaziņas līdzekļi un pilsoniskā sabiedrība var spēlēt savu lomu demokrātiskas kontroles un līdzsvara nodrošināšanā un atbildības palielināšanā.²⁸

2018.gada septembrī veiktās Eiropabarometra aptaujas rādītāji liecina, ka kopumā 68% Latvijas iedzīvotāju ir apmierināti ar iespēju katram pilsonim piedalīties politiskajā dzīvē (piemēram, kandidējot vēlēšanās, kļūstot par politiskās partijas biedru).²⁹ Tikai 64% respondentu ir apmierināti ar iespēju pilsoniskajai sabiedrībai piedalīties demokrātijas veicināšanā un aizsardzībā.³⁰ Savukārt vien 65% aptaujas dalībnieku uzskatīja, ka pilsoniskās sabiedrības (apvienību, NVO) loma demokrātijas un kopīgu vērtību veidošanā un aizsardzībā, tostarp lietpratīgu un plurālistisku demokrātisku debašu veicināšanā, ir vērtējama kā svarīga (par ļoti svarīgu to uzskatīja tikai 19% respondentu).³¹

Kopumā iedzīvotāju līdzdalību lēmumu pieņemšanā var raksturot kā ļoti zemu – saskaņā ar aptaujas datiem, Latvijas iedzīvotāju, kuri ir iesaistījušies grupās, kas nākušas klajā ar kāda lēmuma pieņemšanas iniciatīvu, nav daudz: Rīgā tie ir bijuši 1,8%, Pierīgā – 3,4% un citos reģionos – 3,6% iedzīvotāju. Iespēju iesaistīties šādās darbībās pieļauj apmēram vienāds daudzums iedzīvotāju gan Rīgā, gan reģionos – attiecīgi 26,1% Rīgā, 15,2% Pierīgā un 27,1% reģionos.³²

---

²⁶ Šobrīd izstrādes stadijā

²⁷ Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

²⁸ Eiropas Komisija (2020). Komisijas paziņojums Eiropas parlamentam, padomei, Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai. Eiropas Demokrātijas rīcības plāns. COM(2020) 790 galīgā redakcija. 1.lpp.

²⁹ Īpašais Eiropabarometrs 477 (2018) *Demokrātija un vēlēšanas*.

³⁰ Īpašais Eiropabarometrs 477 (2018) *Demokrātija un vēlēšanas*.

³¹ Īpašais Eiropabarometrs 477 (2018) *Demokrātija un vēlēšanas*.

³² Zobena A. (zin.red.) (2018). *Inovātīvi risinājumi ceļā uz ilgtspēju: sabiedrība, ekonomika, vide. Innovative Solutions for Sustainability: Society, Economy, Environment*. Zobena A., Felcis R. Ceļā no anomijas uz pašorganizāciju un kolektīvu rīcību. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 160-162.lpp.

Būtiska loma pilsoniskās sabiedrības attīstībā ir organizētajai pilsoniskajai sabiedrībai, galvenokārt – biedrībām un nodibinājumiem (NVO sektoram). Pateicoties organizētajai pilsoniskajai sabiedrībai, ir iespējams nodrošināt plašu interešu pārstāvniecību un kvalitatīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

NIPSIPP īstenošanas periodā tika izveidots viens no nozīmīgākajiem finanšu instrumentiem pilsoniskās sabiedrības attīstības veicināšanai – valsts budžeta programma „NVO fonds”, sniedzot iespējas NVO stiprināt kapacitāti, piedalīties interešu aizstāvībā un nodrošināt pilsoniskās sabiedrības attīstībai nozīmīgu pasākumu īstenošanu. Papildu ieguldījumu pilsoniskās sabiedrības attīstībā sniedza NVO reģionu atbalsta programma un atbalsts NVO līdzdalībai starptautiskos projektos. Tiesiskās vides uzlabošanai tika izstrādāti un MK apstiprināti „Biedrību un nodibinājumu klasificēšanas noteikumi” (2015.gada 22.decembra MK noteikumi Nr.779)³³, kā arī 2015.gada 18.jūnijā Saeima pieņēma Brīvprātīgā darba likumu.³⁴

Meklējot risinājumus pilsoniskās sabiedrības attīstībai un līdzdalības kultūras uzlabošanai, iedzīvotāju diskusijās tika saņemti priekšlikumi, ka ir nepieciešams stiprināt brīvprātīgo darbu; NVO nepieciešams finansējums, lai organizētu apmācības ideju ģenerēšanai/ pieredzes apmaiņas braucieniem ideju un risinājumu dažādībai; pasākumu organizēšanu deleģēt vairāku organizāciju apvienībām, lai pasākumi būtu efektīvāki. Kā priekšlikums tika izteikts nevis piešķirt resursus atsevišķām organizācijām, bet mudināt tās apvienoties viena kopīga mērķa sasniegšanai, saņemot lielāku atbalstu un efektīvāk sasniedzot savu mērķi; NVO sektoram vajadzētu aktīvāk sadarboties savā starpā, veidojot un uzturot pilsoniskās aktivitātes, lai tās ir plašākas tikai par interešu izglītību; valsts un pašvaldības iestādēm jābūt atvērtām, atbalstošām un nenosodošām.

Uzdevuma izpildei plānā paredzēts turpināt valsts budžeta programmu „NVO fonds”, sekmējot iedzīvotāju sadarbību, līdzdalību un savstarpēju uzticēšanos, nodrošināt atbalstu NVO reģionu līmenī, kā arī nodrošināt līdzfinansējumu daļībai starptautiskos projektos un veicināt brīvprātīgo darbu.

2.3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu

21.gadsimtā varam runāt par tradicionālo politiskās līdzdalības formu norietu un jauno informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sniegtajām priekšrocībām. Īpaši tas attiecināms uz dažādu sociālo tīklu platformu sniegtajām iespējām iedzīvotāju savstarpējās sadarbības un līdzdalības veicināšanai. Tās darbojas dažādās jomās – pilsoniskajā un politiskajā aktīvismā, dažādās

---

³⁴ Brīvprātīgā darba likums, pieņemts 2015.gada 18.jūnijā, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/275061-brivpratiga-darba-likums>

kolektīvās organizācijas formās, tās ļauj īstenot arī neliela mēroga pašorganizēšanās formas ar dažādiem mērķiem – palīdzēt, atbrīvoties no lietām vai dalīties ar tām, uzraudzīt apkaimē notiekošo, konsultēties par labākajiem risinājumiem u. tml.³⁵

Demokrātijas rādītāji gan Eiropā, gan visā pasaulē pēdējos gados ir krituši. Tā rezultātā iedzīvotāju vidū ir samazinājies uzticēšanās līmenis ne tikai valdībām un valsts institūcijām, bet arī plašsaziņas līdzekļiem. Dezinformācija ir nopietns drauds demokrātijai, tā ietekmē cilvēku uzskatus un veiktās izvēles.³⁶

2018.gadā 74% Latvijas iedzīvotāju norādīja, ka viņus satrauc dezinformācija un sagrozīta informācija internetā pirms vietēja, valsts un Eiropas līmeņa vēlēšanu norises.³⁷ 52% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka valsts institūcijām būtu jāpalīdz iedzīvotājiem sekmīgāk atpazīt dezinformāciju.³⁸ Savukārt 67% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka personas dati, ko cilvēki atstāj internetā, tiek izmantoti mērķorientētu politisku vēstījumu radīšanai, tādējādi apdraudot brīvu un godīgu konkurenci politisko partiju starpā. 50% Latvijas sabiedrības uztrauc politisko debašu ierobežojumi, un cenzūra tiešsaistes sociālajos tīklos.³⁹ Jānorāda, ka 58% Latvijas respondentu nav apmierināti ar cīņu pret dezinformāciju medijos (piemēram, nepatiesām, pārspīlētām vai sagrozītām ziņām). Tomēr kopumā ar mediju daudzveidību Latvijā ir apmierināti 73% respondentu. Tas izpaužas arī izmaiņās Latvijas pilsoņu uzticēšanās līmenī drukātajai presei un televīzijai – no 36% līdz 48% ir pieaudzis Latvijas pilsoņu, kuri uzticas drukātajai presei, īpatsvars. Savukārt internetam uzticas tikai 34%, bet interneta sociālajiem tīkliem – vien 22% Latvijas pilsoņu.⁴⁰

Pēdējā gadu desmitā liela daļa informatīvās telpas ir pārvietojusies uz digitālo vidi, īpaši tas bija vērojams Covid-19 pandēmijas laikā. Lai arī digitālā vide sniedz vairākas priekšrocības, tajā ir arī vieglāk manipulēt, ietekmēt indivīda uzskatus un domas. Līdz ar to par izaicinājumu kļūst arī demokrātijas vērtību saglabāšana interneta vidē.⁴¹ Saskaņā ar Eiroparometra aptaujas datiem 56% respondentu norāda, ka vēlētos aktīvāk kontrolēt, kā tiek izmantoti viņu personas dati (piemēram, informācija par energopatēriņu, tiešsaistes iepirkšanās paradumiem, veselību utt.).⁴² Kopumā 58% respondentu vēlētos iegūt drošu, vienotu digitālu identifikācijas rīku, ar ko varētu pieslēgties visiem tiešsaistes

---

³⁵ Mieriņa I. (red.) (2019). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2017/2018. Sabiedriskā labuma radīšana un kolektīvo resursu nosargāšana Latvijā*. Valtenbergs V., Brice L. Kolektīvā pašorganizācija sociālo tīklu platformās. Rīga, 103.lpp.

³⁶ Eiropas Komisija (2020). Komisijas paziņojums Eiropas parlamentam, padomei, Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai. Eiropas Demokrātijas rīcības plāns. COM(2020) 790 galīgā redakcija. 2.lpp.

³⁷ Īpašais Eiroparometrs 477 (2018). *Demokrātija un vēlēšanas*.

³⁸ Īpašais Eiroparometrs 503 (2019). *Digitalizācijas ietekme uz ikdienas dzīvi*.

³⁹ Īpašais Eiroparometrs 477 (2018). *Demokrātija un vēlēšanas*.

⁴⁰ Standarta Eiroparometrs 92 (2019). *Sabiedriskā doma Eiropas Savienībā*. Nacionālais ziņojums. Latvija.

⁴¹ Valsts prezidenta Egila Levita apļa diskusija ar jauniešiem "Jaunietis. Valstsgriba. Demokrātija". 12.10.2020., Bauskā. Pieejama: <https://www.facebook.com/egilslevitslv/videos/418781579134631/>

⁴² Īpašais Eiroparometrs 503 (2019). *Digitalizācijas ietekme uz ikdienas dzīvi*.

pakalpojumiem (gan publiskiem, gan privātiem) un kontrolēt savu datu izmantošanu.⁴³

Lai gan Latvijā interneta lietojuma rādītāji ir augsti, daļa sabiedrības pieder kategorijai, kam līdzdalības iespējas digitālā vidē un tiešsaistes aktīvisms nav pieejams. Tas iezīmē vienu no problēmām – digitālo plaisu, kas veidojas gan vecuma, gan izglītības un ienākumu līdzekļu atšķirību dēļ. Tā liedz visiem sabiedrības locekļiem vienlīdz aktīvi iesaistīties, kā arī būt vienādi informētiem par iespēju iesaistīties.⁴⁴

Vērtējot Latvijas iedzīvotāju plašsaziņas līdzekļu lietošanas paradumus, eksperti ir konstatējuši, ka pārsvarā dominē pasīvs informācijas saņemšanas paradums, nekritiska pieeja ikdienā izmantotajiem medijiem, netiek izmantoti alternatīvi informācijas avoti, kā arī informācija tiek iegūta vienas valodas informatīvajā telpā. Tādējādi pastāv priekšnoteikumi mediju izmantošanai propagandas nolūkā un manipulācijai ar cilvēku uzskatiem un vērtībām.⁴⁵

Latvijas informatīvā telpa tiek uzskatīta par vienu no Krievijas nemilitārajiem apdraudējumiem visvairāk pakļautajām. To lielā mērā sekmē labās krievu valodas zināšanas un mediju patēriņa ieradumi Latvijas sabiedrībā. Ir konstatēti vairāki vēstījumi, kas laikā no 2008.-2014.gadam ir bijuši mērķtiecīgi vērsti uz Latvijas sabiedrību. Piemēram, „Latvijā tiek diskriminēti krievvalodīgie iedzīvotāji”, „Latvija pārraksta Otrā pasaules kara vēsturi”, „Latvija ir neveiksmīga valsts”, „Latvijas Rietumu partneri nav uzticami”.⁴⁶ Saskaņā ar Drošības un stratēģisko pētījumu centra pētījuma datiem, 96,6% Latvijas iedzīvotāju, kuri mājās lieto krievu valodu, medijus lieto krievu valodā un tikai 51,8% no tiem lieto arī plašsaziņas līdzekļus latviešu valodā.⁴⁷ Pret Krievijas propagandas vēstījumiem uzņēmīgāki ir tie respondenti, kuri ne tikai pastiprināti izmanto krievvalodīgos plašsaziņas līdzekļus, kā arī šie respondenti ir neapmierinātāki ar Latvijas publiskās pārvaldes darbību.⁴⁸

NIPSIPP īstenošana sniedza nozīmīgu ieguldījumu informatīvās telpas stiprināšanā. Tā rezultātā Latvijas sabiedriskie mediji varēja, piemēram, uzsākt portāla LSM.lv izveidi un darbību, nodrošināt Latvijas Radio 4 apraidi Latgales

---

⁴³ Īpašais Eirobarometrs 503 (2019). *Digitalizācijas ietekme uz ikdienas dzīvi*.

⁴⁴ Mieriņa I. (red.) (2019). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2017/2018. Sabiedriskā labuma radīšana un kolektīvo resursu nosargāšana Latvijā*. Valtenbergs V., Brice L. Kolektīvā pašorganizācija sociālo tīklu platformās. Rīga, 105-111.lpp.

⁴⁵ Zobena A. (zin.red.) (2018). *Inovatīvi risinājumi ceļā uz ilgtspēju: sabiedrība, ekonomika, vide. Innovative Solutions for Sustainability: Society, Economy, Environment*. Valtenbergs V. Kolektīvā rīcība interneta politiskās komunikācijas un sabiedrības vērtīborientācijas izmaiņu kontekstā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 47.lpp.

⁴⁶ Zobena A. (zin. red.) (2018). *Apmaldījušies brīvībā: anomija mūsdienu Latvijā. Lost in Freedom: Anomy in Contemporary Latvia*. Ikstens J. Ar balsi vien? Mediju patēriņa, vērtīborientāciju un valdības darbības vērtējuma ietekme uz Latvijas iedzīvotāju attieksmēm pret valsts drošību. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 77-80.lpp.

⁴⁷ Berzina I. (2018). Political Trust and Russian Media in Latvia. *Journal on Baltic Security*, 2018; 4(2). p.5.

⁴⁸ Zobena A. (zin. red.) (2018). *Apmaldījušies brīvībā: anomija mūsdienu Latvijā. Lost in Freedom: Anomy in Contemporary Latvia*. Ikstens J. Ar balsi vien? Mediju patēriņa, vērtīborientāciju un valdības darbības vērtējuma ietekme uz Latvijas iedzīvotāju attieksmēm pret valsts drošību. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 90-91.lpp.

reģionā, izveidot radioraidījumu „21.gs. latvietis” un radīt LTV raidījumu „Kolna sāta”.

Šī uzdevuma ietvaros īstenotie pasākumi kalpoja par pamatu Latvijas plašsaziņas līdzekļu (mediju) politikas izveidei un attīstībai.

Iedzīvotāju diskusijās iegūtie viedokļi norāda, ka ir jādomā, kā novērst to, ka cilvēki dzīvo dažādos informācijas „burbuļos” jeb segmentētās informācijas telpās un līdz ar to nelieto vienu valodu; jāatbalsta kritiskās domāšanas un emocionālās inteliģences stiprināšana visās vecuma grupās; jāstiprina reģionālie mediji un pierobežas mediju telpa, jo tie veido un stiprina nacionālo un lokālo identitāti, uzrunā un iesaista cilvēkus pašvaldību problēmu risināšanā; jāveido mediju saturs latviešu valodā visām vecuma un valodas zināšanu, kā arī dažādu interešu grupām, lai tas ir atbilstošs un pieejams; valsts iestādēm vajadzētu sūtīt informāciju iedzīvotājiem uztveramā valodā, piemēram, lai teksts nav sarežģīts un viegli uztverams; stiprināt sabiedriskos medijus sociālajos tīklos; jāstiprina un jāizglīto žurnālisti, lai viņi spēj piedāvāt kvalitatīvu informāciju.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu informāciju, uzdevuma izpildei plānā tiks sekmēta pētījumu veikšana par saliedētas sabiedrības attīstības un demokrātijas jautājumiem, īstenoti medijpratības, pilsoniskā dialoga un digitālo prasmju attīstības pasākumi, veicināta uzticamas tiesiskās informācijas pieejamība un nodrošināta sabiedrības iesaiste politikas veidošanas pasākumos.

3.Integrācija

Rīcības virziena ietvaros tiks veicināta dažādu sabiedrības grupu savstarpējā sadarbība, uzticēšanās un solidaritāte, uzlabotas līdzdalības iespējas un mazināti aizspriedumi.

3.1.Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā

Latvijā 2020.gada 1.janvārī bija reģistrēti 1 907 675 iedzīvotāji, no tiem 266 625 nebija Latvijas pilsonības. Skaitliski nozīmīga ir trešo valstu pilsoņu kopa – uz 2020.gada 1.jūliju Latvijā bija reģistrēti 78 896 trešo valstu pilsoņi.⁴⁹

2017.gadā veiktais pētījums atklāj, ka dažādās dzīves situācijās trešo valstu pilsoņi visbiežāk sarunājas krievu valodā. Tas skaidrojams ar to, ka lielai daļai trešo valstu pilsoņu krievu valoda ir dzimtā valoda. Visbiežāk krievu valoda tiek izmantota publiskajā telpā – uz ielas, veikalā, sabiedriskajā transportā (66%), sazinoties ar draugiem, paziņām (62%) un ar ģimenes locekļiem, ar kuriem dzīvo kopā (62%). Arī saziņā ar latviešiem trešo valstu pilsoņi lielākoties izmanto

---

⁴⁹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (2020). *Statistika: uzturēšanās atļaujas*. Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/sakums/statistika/uzturesanas-atlaujas.html>

krievu valodu, latviešu valodu izmanto tikai 36%.⁵⁰ Latviešu valodas apguvi ietekmē trešo valstu pilsoņu ilgtermiņa plāni – jo ilgāk ir plānots uzturēties Latvijā, jo lielāka iespēja, ka tiks apgūta latviešu valoda. Aptaujas rezultāti rāda, ka no tiem, kas plāno uzturēties Latvijā mazāk kā gadu, latviešu valodu ir mācījušies 41%. Savukārt no tiem, kas plāno uzturēties Latvijā ilgāk kā gadu – latviešu valodu apguvuši 78%.⁵¹ Vērtējot savas latviešu valodas zināšanas, 49% trešo valstu pilsoņu norāda, ka zina to pamatzināšanu līmenī, bet 35% latviešu valodu nezina. Tikai 1% trešo valstu pilsoņu savas latviešu valodas zināšanas uzskata par ļoti labām.⁵²

Saskaņā ar 2017.gada Eirobarometra aptaujas datiem 88% respondentu uzskata, ka latviešu valodas prasme ir svarīgs faktors sekmīgai imigrantu integrācijai Latvijā. Savukārt piederības sajūtu Latvijai kā svarīgu veiksmīgas integrācijas faktoru norāda vien 74% respondentu, bet Latvijas pilsonības iegūšanu – 65% respondentu.⁵³

Latvijā dalība integrācijas pasākumos ir brīvprātīga. Tomēr tādi sākotnējās integrācijas pasākumi kā kultūrorientācijas ievadkursi un latviešu valodas kursi ir pieejami tikai kā atsevišķas iniciatīvas, piemēram, Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda projektu ietvaros vai bezmaksas valoduursos dažādās pašvaldībās.

Integrācija Latvijas sabiedrībā ir aktuāls jautājums ne tikai trešo valstu pilsoņiem, bet arī personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība: bēgļiem un alternatīvo statusu ieguvušām personām. Sašūdzinājumā ar trešo valstu pilsoņiem, personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, latviešu valodas zināšanu trūkums rada lielākus šķēršļus, lai iekļautos Latvijas sabiedrībā. Saskaņā ar Migrantu integrācijas politikas indeksa vērtējumu Latvijas politika imigrantu integrācijas atbalstam vērtējama kā drīzāk nelabvēlīga, saņemot vien 37 no iespējamajiem 100 punktiem. Vissliktāk novērtēta ir politiskās līdzdalības dimensija, taču kā drīzāk nelabvēlīgas vērtējamas arī darba tirgus mobilitātes, izglītības un veselības aprūpes dimensijas un piekļuve pilsonībai.⁵⁴

NIPSIPP nodrošināja ES līdzekļu piesaisti trešo valstu pilsoņu integrācijas pasākumu īstenošanai, galvenokārt nodrošinot agrīnās integrācijas pasākumus – ievadkursus par Latviju, latviešu valodas kursus un konsultatīvu atbalstu integrācijas centrā. 2015.gada bēgļu krīze radīja izaicinājumus ES dalībvalstīm

---

⁵⁰ Baltic Institute of Social Sciences (2017). *Trešo valstu pilsoņu situācijas izpēte Latvijā 2017*. Pētījuma rezultātu ziņojums. Rīga, 37.lpp.

⁵¹ Baltic Institute of Social Sciences (2017). *Trešo valstu pilsoņu situācijas izpēte Latvijā 2017*. Pētījuma rezultātu ziņojums. Rīga, 38.lpp.

⁵² Baltic Institute of Social Sciences (2017). *Trešo valstu pilsoņu situācijas izpēte Latvijā 2017*. Pētījuma rezultātu ziņojums. Rīga, 39.lpp.

⁵³ Īpašais Eirobarometrs 469 (2017). *Imigrantu integrācija Eiropas Savienībā*.

⁵⁴ Lāce A. (2020). *Migrantu integrācijas indekss: 2020.gada dati*. Pieejams: <http://providus.lv/article/migrantu-integrācijas-indeks-2020-gada-dati>;

Migrant Integration Policy Index 2020. Latvia. Pieejams: <https://www.mipex.eu/latvia>

un tās risināšanai Latvijā tika izstrādāts „Rīcības plāns personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā”⁵⁵. Atbilstoši 2017.gada 14. novembra MK protokollēmumam par informatīvo ziņojumu „Par Rīcības plānā personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā, paredzēto pasākumu izpildi”, rīcības plāna izpildē iesaistītajām institūcijām jānodrošina plānā paredzēto uzdevumu izpildi to pamatfunkciju izpildei, kā arī Eiropas Savienības fondu un projektu īstenošanai piešķirtā finansējuma ietvaros arī pēc rīcības plāna termiņa beigām.

Iedzīvotāju diskusijās par ārvalstnieku integrāciju tika iegūti viedokļi par valsts valodas apguvi: jaunpienācējiem vajadzētu viena gada laikā ar mentora atbalstu apgūt valsts valodu, lai varētu sazināties ar vietējo sabiedrību vismaz sarunvalodas līmenī; valstij vajadzētu nodrošināt minimālo obligāto latviešu sarunvalodas kursu jaunpienācējiem, kas būtu pieejams bez maksas; izveidot brīvi pieejamu lingvistisko rīku latviešu valodas apmācībai, lai ikviens varētu interaktīvā veidā apgūt latviešu valodu. Ja šāda aplikācija jau pastāv, tad informēt sabiedrību par šo iespēju un popularizēt to; latviešu valodas apguves metodēm ir jābūt kvalitatīvām un daudzveidīgām, lai ieinteresētu un motivētu to apgūt un pielietot vietējā sabiedrībā. Diskusijās iegūti arī priekšlikumi par to, ka jaunpienācējiem būtu nepieciešams sniegt informāciju par vietējo kopienu, par viņu iespējām, kā arī uzrunāt jaunpienācējus personīgi un iesaistīt vietējās kopienas dzīvē, ko varētu panākt ar NVO sektora starpniecību; jaunpienācējiem būtu jāsniedz arī atbalsts darba meklēšanā un izmantojot plašsaziņas līdzekļus, informēt jaunpienācējus par iespējām piedalīties vietējās kopienas dzīvē, popularizējot tautas deju nodarbības, kora un citu interešu izglītības pulciņu darbību.

Uzdevuma izpildei plānā tiks nodrošināti agrīnās integrācijas pasākumi trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, tiks uzsākta vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde, kā arī nodrošināti pasākumi, kas sniedz iespējas apgūt latviešu valodu neformālā vidē, nodrošināts atbalsts speciālistiem un uzlabota informācijas pieejamība

3.2.Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipos balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām

Pieaugošas migrācijas apstākļos visā pasaulē ir aktualizējušies neiecietības, rasisma un diskriminācijas jautājumi. Eiropā visbiežāk par diskriminācijas un neiecietības upuriem kļūst imigranti un patvēruma meklētāji, arī mazākumtautību pārstāvji, kuru rase, etniskā vai valstiskā piederība, reliģija, valoda vai kultūra ir

---

⁵⁵ Rīcības plāns personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā, 2015.gada 2.decembra MK rīkojums Nr.759, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278257-ricibas-plans-personu-kuram-nepieciešama-starptautiska-aizsardziba-parvietosana-un-uznemsana-latvija>

atšķirīgas. Diskriminācija, rasisms un neiecietība ir drauds tādām eiropeskajām vērtībām kā brīvība, drošība un taisnīgums. Dažādu etnisko grupu diskrimināciju ir grūti izskaust, un to var izraisīt dažādi faktori. Pētījumos par šo tēmu tiek izšķirta beznosacījuma diskriminācija, kuras pamatā ir nepatika pret migrantiem un statistiskā diskriminācija, kuras pamatā ir specifiski uzskati, kas saistīti ar cilvēkiem no dažādām etniskām grupām.⁵⁶ Augstākie diskriminācijas rādītāji Latvijā ir vecuma (persona tiek uzskatīta kā pārāk veca vai pārāk jauna) diskriminācijai – 40% un invaliditātes diskriminācijai – 37%.⁵⁷

Papildus dati liecina, ka Latvijas sabiedrībā valda augsts aizspriedumu līmenis pret romu tautības iedzīvotājiem. 2019.gadā informatīvās kampaņas „Atvērtība ir vērtība” ietvaros īstenotās aptaujas rezultāti liecina, ka 42% respondentu ir bijusi negatīva pieredze saskarsmē ar romu tautības cilvēkiem. Aptauja atklāj, ka romu tautības cilvēku par savu kolēģi nevēlētus 33% respondentu, par ģimenes locekli – 47% respondentu, bet par kaimiņu – 36% respondentu. Līdzīgi vērtējumi izteikti arī par afgāņu, pakistāniešu, sīriešu un afrikāņu izcelsmes cilvēkiem. Aptaujā noskaidrots arī dalībnieku viedoklis par sabiedrības grupām, pret kurām būtu jāizturas ar piesardzību. Par tādām tiek uzskatīti patvēruma meklētāji (56%), cilvēki, kuri ieradušies strādāt mazkvalificētus darbus (33%) un termiņuzturēšanās atļauju saņēmēji (31%).⁵⁸

Saskaņā ar Latvijas Cilvēktiesību centra veikto ārvalstu studentu aptaujas rezultātiem, 68% aptaujāto ir saskārušies ar dažādām neiecietības izpausmēm, tostarp, naida runu, naida noziegumiem un diskrimināciju. 33% respondentu atbildēja, ka ir cietuši paši, un 36%, ka ir bijuši liecinieki šādiem gadījumiem, vai ir dzirdējuši par tiem no citiem. Kā galvenie aizskāruma iemesli visbiežāk norādīta ādas krāsa vai rase (36%), etniskā izcelsme (25%), valoda (22%), reliģiskā piederība (6%).⁵⁹

NIPSIPP nodrošināja plašu pasākumu kopumu mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai un attīstībai, tai skaitā radot iespēju apgūt autentiska etnogrāfiskā kultūras mantojuma zināšanas mazākumtautību kultūras kolektīvu vadītājiem, iesaistot mazākumtautību kolektīvus Vispārējo Dziesmu un deju svētku kustībā, kā arī attīstot mazākumtautību kultūras vēstnieku programmu.

Romu kopienas iekļaušanās veicināšanai tika uzsākta ES programmas finansētu projektu īstenošana, nodrošinot finansējumu dažādas jomas aptverošiem

---

⁵⁶ Boarini R., Causa O., Fleurbaey M., Grimalda G., Woolard I. (2018). Reducing inequalities and strengthening social cohesion through inclusive growth: a roadmap for action. *Economics: The Open-Access, Open-Assessment E-Journal*, 12 (2018-63), pp.15-16. Pieejams: http://www.economics-ejournal.org/dataset/PDFs/journalarticles_2018-63.pdf

⁵⁷ Īpašais Eiropabarometrs 493 (2019). *Diskriminācija Eiropas Savienībā*.

⁵⁸ SKDS (2019). *Latvijas iedzīvotāju viedoklis par etniskajām attiecībām Latvijā*. Pieejams: https://www.sif.gov.lv/images/files/ESF/ESF-integracija/petijumi/Atvertiba_ir_vertiba_SKDS_petijums.pdf

⁵⁹ Latvijas Cilvēktiesību centrs (2016). *Ārvalstu studentu/imigrantu aptauja par saskarsmi ar neiecietības izpausmēm Latvijā*.

Pieejama: <http://cilvektiesibas.org.lv/media/attachments/10/05/2017/studentuaptaujaLV2016.pdf>

pasākumu kopumiem un panākot uzlabojumus nodarbinātības, izglītības, veselības aprūpes un līdzdalības jomā.

Iedzīvotāju diskusijās iegūtie viedokļi par sabiedrības daudzveidību akcentēja dažādu projektu un pasākumu nepieciešamību, lai cilvēkiem būtu iespējas iepazīt dažādo, saņemt informāciju, iesaistīties koprades aktivitātēs. Svarīga loma tika piešķirta izglītībai (arī neformālajai) par sabiedrības dažādību, ietverot plašākas sabiedrības kategorijas - par alerģijām, slimībām, u.c. Īpaši tika uzsvērts, ka šāda veida pasākumi jāveic mazpilsētās un reģionos, ārpus Rīgas veidot iekļaujošus, kopienu saliedējošus pasākumus, veicināt sabiedrības izpratni par atšķirīgām kultūrām. Kultūra šādos pasākumos kalpotu kā saliedējošs elements.

Uzdevuma izpildei plānā tiks sniegts atbalsts mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai un attīstībai, īstenoti pasākumi romu līdzdalības atbalstam, sekmēta sabiedrības izpratne par daudzveidību, mazinot aizspriedumus un neiecietību.

IV Pasākumi mērķa sasniegšanai

Plāna mērķis		Nodrošināt nacionālas, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību un Nacionālajā attīstības plānā noteikto uzdevumu un mērķu izpildi.					
1. Rīcības virziens - Nacionālā identitāte un piederība							
1.rīcības virziena rezultāti		Paaugstinājies Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kas jūtas piederīgi Latvijai, izprot un apzinās Latvijas valstiskuma vērtību; uzlabojušās latviešu valodas prasmes dažādās mērķa grupās un tās tiek praktiski lietotas ikdienas situācijās.					
Rezultatīvie rādītāji		Pieaudzis lepnums par piederību Latvijai (2015.g. 88,9% ⇒ 2024.g. 92%). Pieaudzis pieaugušo iedzīvotāju īpatsvars, kuri prot latviešu valodu un kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda (25-64 g.v.) (2016.g. 81,5% ⇒ 2024.g. 82,5).					
1.1. Uzdevums		Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai					
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgadam)	
KM	1.1.1.	Pastāvīgs dialogs ar sabiedrību par nacionālo identitāti un piederību	Aktualizēti nacionālās identitātes un piederības jautājumi, nodrošināta atgriezeniskā saite starp politikas plānošanā iesaistītajām institūcijām un iedzīvotājiem.	Organizētas tikšanās ar iedzīvotājiem par nacionālās identitātes un piederības jautājumiem vismaz 1 reizi gadā katrā plānošanas reģionā.	KM		2023.gada II pusgads
KM	1.1.2.	Atbalsts novadu kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai	Nodrošināts atbalsts novadu kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai. Stiprināta nacionālā identitāte un piederības sajūta.	Katru gadu īstenoti vismaz 3 pasākumi novadu kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai.	LNKC	KM	2023.gada II pusgads
KM	1.1.3.	Atbalsts Latgales kultūras tradīciju saglabāšanai un popularizēšanai	Nodrošināts atbalsts Latgales kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai. Stiprināta nacionālā identitāte un piederības sajūta.	Katru gadu īstenots vismaz 1 pasākums Latgales reģionā.	LNKC	KM	2023.gada II pusgads
SIF	1.1.4.	Mazākumtautību un latviešu jauniešu sadarbības programma	Stiprināta Latvijā dzīvojošo mazākumtautību bērnu un jauniešu piederības sajūta Latvijas valstij; Veicināta Latvijas mazākumtautību etniskās unikalitātes apzināšanās.	Īstenoti vismaz 5 projekti gadā; Aktivitātēs iesaistīti vismaz 400 bērnu/jaunieši.	SIF		2023.gada II pusgads

AiM	1.1.5.	Izglītojoši pasākumi skolēniem un jauniešiem par valsts aizsardzības jautājumiem un Latvijas valsts vēstures svarīgiem notikumiem	Veicināta skolēnu un jauniešu piederības sajūta savam novadam un Latvijas valstij; Latvijas skolās īstenota valsts aizsardzības mācība.	Valsts aizsardzības mācības saturu 2022./2023. mācību gadā apguvuši 6 400 jaunieši; Patriotiskos pasākumos 2022./2023.mācību gadā iesaistījušies 7000 bērnu un jauniešu, kas darbojas kustībā „Jaunsardze”.	AiM, AiM JC	IZM	2023.gada II pusgads
IKVD	1.1.6.	Vērtējot vispārējās un profesionālās izglītības programmu kvalitāti, tiek noskaidrots, kā mācību un audzināšanas procesa ietvaros tiek veicinātas piederības jūtas Latvijai, izpratne par Latvijas valstiskuma vērtību.	Tiek atbalstīta un nostiprināta izpratnes par Latvijas valstiskuma vērtību un piederības jūtu Latvijai veicināšana mācību un audzināšanas procesā vispārējā un profesionālajā izglītībā.	Ieteikumi vispārējās un profesionālās izglītības iestādēm, izglītības iestāžu labas prakses apkopojums	Izglītības kvalitātes valsts dienests	Vispārējās un profesionālās izglītības iestādes, to dibinātāji	2023.gada II pusgads
1.2. Uzdevums		Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā					
KM	1.2.1.	Latviešu valodas lietošanas veicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ⁶⁰	Uzlabojusies attieksme pret latviešu valodas lietošanu ikdienas saziņā dažādās sabiedrības grupās, nodrošināta kvalitatīvas literatūras pieejamība, tai skaitā mazākumtautību auditorijā.	Katru gadu organizēts konkurss „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, iesaistot vismaz 700 institūcijas un vismaz 20 000 dalībnieku.	LNB	KM	2023.gada II pusgads
KM	1.2.2.	Oriģināls saturs medijos latviešu valodas lietošanas un apguves veicināšanai	Uzlabojusies attieksme pret latviešu valodas lietošanu ikdienas saziņā.	Pielāgots mediju saturs ar fokusu uz valodas lietošanu un apguvi dažādām vecuma un sociālajām grupām, tostarp subtitrēšana un citi atbilstoši tehniski risinājumi.	KM		2023.gada II pusgads
1.3. Uzdevums		Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā					
KM	1.3.1.	Vienojošas atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par pretrunīgiem Latvijas vēstures jautājumiem, tai skaitā par	Katru gadu organizēti vismaz divi pasākumi par komunistiskā režīma īstenotajām represijām	KM		2023.gada II pusgads

⁶⁰ Latviešu valodas lietošanas veicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” iekļauta arī Plānā darbam ar diasporu 2021.-2023.gadam (pasākums Nr. 1.2.1.4.). Plānā darbam ar diasporu 2021.-2023.gadam ietvertais pasākums tiks īstenots tikai Latvijas diasporas mītnes zemēs. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānā 2021.-2023.gadam iekļautais pasākums tiks īstenots Latvijā un konkrēti – koncentrējoties uz mazākumtautību auditoriju.

			komunistiskā režīma un nacistiskā režīma īstenotajām represijām pret Latvijas iedzīvotājiem Otrā pasaules kara laikā.	pret Latvijas iedzīvotājiem Otrā pasaules kara laikā; Katru gadu īstenots vismaz viens piemiņas pasākums holokausta upuru piemiņai un to Latvijas iedzīvotāju piemiņai, kuri glābuši ebrejus Otrajā pasaules karā; Katru gadu īstenots vismaz viens piemiņas pasākums Otrā pasaules kara laikā īstenotā romu holokausta upuru piemiņai.			
KM	1.3.2.	Izglītojošas programmas Latvijas iedzīvotājiem par Latvijas valstiskuma veidošanos un attīstību Eiropas un Pasaules vēstures kontekstā, kas veicina piederības sajūtas un saliedētību Latvijas sabiedrībā.	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par Latvijas valstiskuma veidošanos un attīstību, tai skaitā par valstiskuma nepārtrauktību un padomju okupācijas sociālekonomiskajām sekām, akcentējot dažādu etnisko, sociālo, reliģisko grupu iesaisti Latvijas svarīgākajos vēstures notikumos; Veicināta vienotas sociālās atmiņas izpratnes nostiprināšanas Latvijas sabiedrībā.	Katru gadu īstenoti vismaz 3 izglītojoši pasākumi katrā reģionā; Nodrošināta pieejamība izglītojošiem materiāliem interneta vidē (filmas, pētījumi, publicistika u.c.)	KM		2023.gada II pusgads
KM	1.3.3.	Pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana (vēsturnieku grupa)	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par dažādiem Latvijas vēstures notikumiem un faktiem, tostarp par Nacionālās pretošanās kustības darbību; Veicināta vienotas sociālās atmiņas izpratnes nostiprināšanas Latvijas sabiedrībā.	Katru gadu nodrošinātas vismaz 12 publikācijas, kurās skaidroti vēstures fakti pamatojoties uz pierādījumos balstītu informāciju.	KM		2023.gada II pusgads
IZM ?	1.3.4.	Īstenot obligātu mācību priekšmetu 4.-6.klasē „Sociālās zinības un vēsture”	Veicināta vienotas sociālās identitātes un sociālās atmiņas veidošanās, piederības Latvijai apzināšanās 10-13 gadus veciem skolēniem.	Mācību priekšmets „Sociālās zinības un vēsture” tiek apgūts visās pamatizglītības programmās.	IZM	VISC	2023.gada II pusgads

2. Rīcības virziens – Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums						
2.rīcības virziena rezultāts		Palielinājies iedzīvotāju skaits, kas aktīvi iesaistās dažādās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs; pieaugusi iedzīvotāju ticība spējai ietekmēt rīcībpolitiku un apmierinātība ar demokrātijas darbību; uzlabojusies iedzīvotāju savstarpējā sadarbība un uzticēšanās; paaugstinājies visas sabiedrības pilsoniskā un politiskā uzticēšanās; uzlabojusies iedzīvotāju medijpratība.				
Rezultatīvie rādītāji		<p>Pieaudzis iedzīvotāju savstarpējais atbalsts (2015.g. 4,77 ⇨ 2024.g. 4,9).</p> <p>Pieaugusi savstarpējā uzticēšanās (no 16 g.) (2018.g. 6,4 ⇨ 2024.g. 6,8).</p> <p>Pieaugusi iesaistīšanās sabiedriskajās organizācijās (respondenti, kuri atbild “nekur”) (2019.g. 71,5% ⇨ 2024.g. 70%).</p> <p>Paaugstinājies iedzīvotāju pilsoniskā uzticēšanās:</p> <ul style="list-style-type: none"> - NVO (pilnībā uzticas vai drīzāk uzticas) (2018.g. 37,6% ⇨ 2024.g. 39,3%); - Arodbiedrībām (pilnībā uzticas vai drīzāk uzticas) (2018.g. 37,1% ⇨ 43,3%). <p>Paaugstinājies apmierinātība ar to, kā darbojas demokrātija (pilnīgi apmierināts, drīzāk apmierināts) (2019.g. 41% ⇨ 2024.g. 43%).</p> <p>Pieaudzis iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības indekss (2015.g. 10% ⇨ 2024.g. 25%).</p> <p>Paaugstinājies iedzīvotāju uztvere par iespēju ietekmēt rīcībpolitiku (2015.g. 1,51 ⇨ 2024.g. 2,8).</p> <p>Paaugstinājies iedzīvotāju politiskās uzticēšanās indekss (Saeima, tiesību aizsardzības sistēma, policija, politiskās partijas, Eiropas Parlaments, ANO) (2015.g. 3,3 ⇨ 2024.g. 3,5).</p> <p>Pieaudzis politiskās uzticēšanās indekss:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saeimai (2018.g. 18,2% ⇨ 2024.g. 23,1%); - Ministru kabinetam (2018.g. 21,4% ⇨ 2024.g. 25,5%); - Novada/ pilsētas pašvaldībai (2018.g. 56,3% ⇨ 2024.g. 59,6%); - Politiskajām partijām (2018.g. 10,8% ⇨ 2024.g. 13,8%). <p>Paaugstinājies medijpratības pieredze (pārbauda ar ko dalās sociālajos medijos / pārliecinās par informācijas avotu) (2019.g. 11,3% ⇨ 2024.g. 15%).</p>				
2.1. Uzdevums		Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā				
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgadam)
KM	2.1.1. Demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasmju apguves domnīcas, attīstot iekļaujošu kopienu izveidi	Uzlabojusās iedzīvotāju demokrātijas un līdzdalības zināšanas, prasmes un attieksmes; Sekmēta dažādu sabiedrības grupu savstarpējā sadarbība un uzticēšanās; Veicināta sabiedrības informētība un pašorganizēšanās iespējas pilsoniskajai sabiedrībai svarīgu un	Katru gadu organizēta vismaz 1 pilsoniskās izglītības domnīca katrā reģionā; Uzsākts projekts pakalpojuma dizaina iekļaujošas kopienas izveidei vismaz 5 pašvaldībām.	KM	SIF	2023.gada II pusgads

			aktuālu jautājumu risināšanas gadījumā; Nodrošināta sabiedrības mobilizēšana un motivēšana iesaistīties līdzdalības formās; Veicināta iedzīvotāju, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un citu iesaistīto pušu sadarbība kopīgu mērķu sasniegšanā				
LNB	2.1.2.	Uz sadarbību balsītas norises demokrātijas prasmju un zināšanu apguvei un pilsoniskai izglītībai	Sekmēta dažādu sabiedrības grupu savstarpējā sadarbība un uzticēšanās; Veicināta izpratnes veidošanās par demokrātiju un pilsonisko sabiedrību.	Katru gadu īstenoti vismaz 15 pasākumi (vēsturisku notikumu atceres konferences, Satversmes tiesas sarunas)	LNB	Dažādi sadarbības partneri	2023.gada II pusgads
KM	2.1.3.	Atbalsts starpskolu pilsoniskajām iniciatīvām	Uzlabojusies skolēnu un jauniešu izpratne un zināšanas par pilsoniskās līdzdalības veidiem.	Katru gadu īstenotas vismaz 8 iniciatīvas.	KM		2023.gada II pusgads
AiM	2.1.4.	Izglītojoši pasākumi skolēniem un jauniešiem par pilsoniskās līdzdalības nozīmi valsts aizsardzībā.	Uzlabojusies skolēnu un jauniešu izpratne un zināšanas par pilsoniskās līdzdalības veidiem; Uzlabojusies skolēnu un jauniešu izpratne un zināšanas par visaptverošas valsts aizsardzības un pretošanās nozīmi krīzes gadījumā.	Valsts aizsardzības mācības saturu 2022./2023. mācību gadā apguvuši 2 000 jaunieši	AiM	IZM	2023.gada II pusgads
IZM	2.1.5.	Starptautiskais pilsoniskās izglītības pētījums (<i>IEA International Civic and Citizenship Education Study</i> , IEA ICCS 2022), īstenots Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. 8.3.6.2/17/I/001 „Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana” ietvaros	Nodrošināts piecpadsmit gadus vecu skolēnu pilsonisko zināšanu izaugsmes monitorings; Sekmēta dinamikas izpēte par jauniešu sagatavotību pildīt pilsoņa pienākumus.	Veikts pilsoniskās izglītības pētījums.	IZM	LU	2023.gada II pusgads
LPA ?	2.1.6.	Informatīvas un izglītojošas kampaņas par demokrātiskiem procesiem valstī	Veicināta tiesiskuma un demokrātiskas valsts apziņas stiprināšana sabiedrībā; Paaugstinātas sadarbības un līdzdarbības prasmes.	Ik gadu īstenota vismaz 1 informatīva un izglītojoša kampaņa.	?		2023.gada II pusgads

IKV D ?	2.1.7.	Vērtējot vispārējās un profesionālās izglītības programmu kvalitāti, tiek izvērtētas lēmumpieņemšanas procedūras izglītības iestādē un ieinteresēto pušu iesaiste, kā arī mācību satura aktualizācija, ievērojot mūsdienu izaicinājumus	Visās akreditētās vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs ieviestas demokrātiskās lēmumpieņemšanas procedūras, darbojas pašpārvaldes institūcijas kā līdztiesīga izglītības iestādes darbībā iesaistītā puse, tiek aktualizēts mācību saturs, ievērojot mūsdienu izaicinājumus.	Pozitīvs atbilstošo izglītības kvalitātes kritēriju novērtējums, ieteikumi vispārējās un profesionālās izglītības iestādēm, pārskats par izglītības kvalitāti	Izglītības kvalitātes valsts dienests	Vispārējās un profesionālās izglītības iestādes, to dibinātāji	2023.gada II pusgads
IZM ?	2.1.8.	Īstenot vidējā izglītībā mācību kursus – „Sociālās zinības un vēsture” un „Vēsture un sociālās zinātnes I”	Tiek iegūta izpratne un zināšanas par demokrātisku sabiedrību, veicināta pilsoniskās līdzdalības prasmju veidošanās	Vidējā izglītībā tiek apgūts mācību kurss – „Sociālās zinības un vēsture” vai mācību kurss „Vēsture un sociālās zinātnes I”.	IZM	VISC	2023.gada II pusgads
2.2. Uzdevums		Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu					
KM	2.2.1.	Programma „NVO fonds”	Sekmēta iedzīvotāju sadarbība, solidaritāte un savstarpēja uzticēšanās; Nodrošināts atbalsts aktivitātēm, kas ietver pilsoniskās un politiskās līdzdalības, pilsoniskās izglītības un sabiedrības izpratnes par demokrātiskiem procesiem valstī, brīvprātīgā darba, filantropijas un citu svarīgu demokrātisku un sociālu kopienas veicināšanas pasākumus; Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja; Stiprināta pilsoniskās sabiedrības organizāciju kapacitāte, tādējādi veicinot to darba efektivitāti.	Katru gadu Latvijas NVO fonda ietvaros sniegts pielāgots atbalsts (atbalsts, kas pieejams dažādām mērķa grupām un dažāda profila organizācijām) vismaz 70 nevalstiskajām organizācijām; Īstenota mērķtiecīga pilsoniskās sabiedrības attīstības politika, pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai.	KM	SIF	2023.gada II pusgads
SIF	2.2.2.	Pilsoniskās sabiedrības attīstību, iekļaujošu līdzdalību un brīvprātīgo darbu veicinoši informatīvi un izglītojoši pasākumi, tai skaitā pastāvīgs atbalsts reģionu NVO.	Uzlabojusies iedzīvotāju izpratne par pilsoniskās sabiedrības būtību un līdzdalības formu daudzveidību, kā arī par brīvprātīgo darbu, iekļaujošu līdzdalību, sadarbību un solidaritāti.	Katru gadu nodrošināts vismaz viens informatīvu pasākumu kopums par pilsoniskās līdzdalības formu daudzveidību un iekļaujošas līdzdalības būtību.	SIF	KM	2023.gada II pusgads

				<p>Katru gadu nodrošināts pastāvīgs atbalsts vismaz 5 reģionālo NVO atbalsta centru darbībai.</p> <p>Katru gadu sniegts atbalsts brīvprātīgā darba un ziedošanas tradīciju attīstībai, veicinot iedzīvotāju sadarbību un solidaritāti.</p> <p>Katru gadu īstenoti vismaz 15 projekti.</p> <p>Katru gadu aktivitātes iesaistīti vismaz 1000 brīvprātīgie.</p>			
KM	2.2.3.	Reģionu NVO atbalsta programma	Nodrošināts pastāvīgs atbalsts pilsoniskās sabiedrības attīstībai reģionos.	Katru gadu nodrošināta viena reģiona līmeņa NVO atbalsta centra darbība katrā reģionā.	KM		2023.gada II pusgads
KM	2.2.4.	NVO līdzfinansējuma programma	Nodrošināta Latvijas NVO līdzdalība starptautiskos projektos.	Katru gadu atbalstītas vismaz 5 organizācijas	KM		2023.gada II pusgads
KM	2.2.5.	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma	Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja; Stiprināta pilsoniskās sabiedrības organizāciju kapacitāte, tādējādi veicinot to darba efektivitāti.	Katru gadu sniegts atbalsts vismaz 75 mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām;	KM		2023.gada II pusgads
LNB	2.2.6.	Izglītojošas norises par kultūras daudzveidību, sabiedriski politiskām norisēm un pilsonisko līdzatbildību.	Veicināta izpratnes veidošanās par kultūras daudzveidību; Sekmēta sociāli aktīvas attieksmes veidošanās sabiedrībā.	Katru gadu īstenoti vismaz 130 pasākumi; Katru gadu iesaistītas vismaz 3 200 personas.	LNB	Dažādi sadarbības partneri	2023.gada II pusgads
KM	2.2.7.	Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padome	Nodrošināta saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzība.	Katru gadu organizētas vismaz divas Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes sēdes; Izveidota pilsoniskās sabiedrības un demokrātiskas informatīvās telpas apakšgrupa.	KM		2023.gada II pusgads
VPK ?	2.2.8.	Demokrātijas svētku norise	Stiprināta dažādu paaudžu un tautību izpratne par demokrātijas vērtībām, tai skaitā Latvijas reģionos;	Katru gadu norisinājušies Demokrātijas svētki	VPK	Pašvaldības, NVO	2023.gada II pusgads

			Veicināta sabiedrības izpratne par Latviju kā demokrātisku un nacionālu valsti.			
LPA ?	2.2.9.	Ieviest dialogu ar pilsonisko sabiedrību, lai pilnvērtīgi nodrošinātu to sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību lēmumu pieņemšanas procesā, kam tā ir nepieciešama visvairāk, un publiskās pārvaldes dialogs ar sabiedrību atbilstu mūsdienu un nākotnes nodarbinātības jaunajām formām un sociālo spēlētāju daudzveidībai	Ieviesti jēgpilni sabiedrības līdzdalības un lēmumu pieņemšanas procesi, lai nodrošinātu mūsdienu, dialogu un līdzdalību visos līmeņos un lēmumu pieņemšanas posmos jeb pilsoniskajam dialogam noteikts līdzvērtīgs statuss sociālajam dialogam. Tas rada iedzīvotājos pārliecību, ka valstij ikviens iedzīvotājs rūp, tā ciena un uzklausa ikvienu.	Pilsoniskās līdzdalības un sociālā dialoga veicināšanai paredzēts stiprināt sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju kapacitāti, pilnveidojot pilsonisko un sociālo dialogu visos lēmumu pieņemšanas posmos – tādējādi stiprinot demokrātiju, palielinot iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos un uzticēšanos valstij, kā arī veicināt nozarēs izpratni par koplīgumiem un to slēgšanu. Plānota ekspertu piesaiste, viedokļu apkopošana par sociāli ekonomiskiem un pilsoniskiem jautājumiem un izpētes pilsoniskās sabiedrības un sociālo partneru pārstāvniecībai nacionālā, reģionālā, uzņēmumu/organizāciju līmenī un medijos; sadarbības platformu veicināšana starp pilsonisko sabiedrību, sociālajiem partneriem, pašvaldībām, tiesībsargājošām iestādēm un citām valsts pārvaldes iestādēm dažādos formātos, nolūkā stiprināt tiesiskumu, nodrošināt mazāk aizsargāto grupu pārstāvniecību, mazināt korupciju un ēnu ekonomiku		2023.gada II pusgads

				<p>Pilsoniskā dialoga veicināšana:</p> <p>1) pilsoniskā dialoga stiprināšana – pilsoniskās sabiedrības organizēšana un pilsoniskā dialoga partneru kapacitātes stiprināšana caur biedru skaita palielināšanu un biedru veikspējas stiprināšanu (stratēģijas, metodoloģijas, instrumentu izstrāde un ieviešana);</p> <p>2) Ekspertu piesaiste, cilvēkresursu kompetenču stiprināšana, nozares datu izstrāde pilsoniskā dialoga partneru pārstāvniecībai nacionālā, reģionālā, Eiropas līmenī un medijos;</p> <p>3) pilsoniskā dialoga partneru organizāciju, līderu apmācība interešu pārstāvniecībā, aizsāvībā, veikspējas stiprināšanā dalībai likumdošanas procesā visos rīcībpolitikas plānošanas līmeņos.</p>			
TM	2.2.10.	Tiek veidoti Latvijas Republikas Satversmes lasījumi video un audio formātā. Plašā sabiedrībā tiek popularizēta Latvijas konstitūcija un tajā noteiktais demokrātijas funkcionēšanas mehānisms, tiek stiprināta izpratne par valsts pamatiem un uzticēšanās Latvijai	Zurnāla „Jurista Vārds” autori (Latvijas labākie tiesību zinātnieki un praktiķi, tiesību politikas veidotāji) piedalās Satversmes teksta lasījumos, kas bez maksas pieejami video un audio formātā. Ierakstus var izmantot dažādos publiskos pasākumos, skolās, kā arī noklausīties jebkurš interesents.	Satversmes lasījumi, kas bez maksas pieejami video un audio formātā – ar subtitriem.	VSIA „Latvijas Vēstnesis”		2023.gada II pusgads

VAR AM	2.2.11.	Izstrādāta normatīvā bāze un sagatavotas vadlīnijas līdzdalības budžeta īstenošanai pašvaldībās	Izstrādāts likums par pašvaldībām Izstrādātas vadlīnijas līdzdalības budžeta ieviešanai	1 1	VARAM	Plānošanas reģioni, pašvaldības	2023.gada II pusgads
IZM ?	2.2.12.	Istenot mācību priekšmetus „Sociālās zinības” (1–3.klase), „Sociālās zinības un vēsture” (4.–6.klase) un „Latvijas un pasaules vēsture” (7.–9.klase)	Iegūta izpratne uz zināšanas par Sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā noteiktajiem sasniedzamajiem rezultātiem, stiprinot pilsonisko izglītību, veicinot sociāli atstumto grupu iekļaušanos sabiedrībā un novēršot diskrimināciju	Pamatizglītībā tiek apgūti mācību priekšmeti „Sociālās zinības”, „Sociālās zinības un vēsture” un „Latvijas un pasaules vēsture”.	IZM	VISC	2023.gada II pusgads
IZM ?	2.2.13.	Pētījuma „Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un to attīstības dinamika studiju periodā” pirmās kārtas īstenošana (projekta līguma numurs: 8.3.6.2/17/I/001 (23-12.3e/19/103) ESF projekta Nr. 8.3.6.2. „Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana” ietvaros.	Pētījuma mērķis izpētīt studējošo caurviju kompetences (pētniecības, inovācijas, uzņēmējspējas, digitālo, globālo un pilsonisko kompetenci) RIS 3, radošo industriju, sabiedrības pārvaldības un izglītības jomās.	Izpētīta studējošo pilsoniskā kompetence	IZM, LU PPMF Pedagoģijas zinātniskais institūts	LU (LiepU, RTA, RTU, RSU, DU, JVLMA)	2021.gada II pusgads
2.3. Uzdevums		Veidot kvalitatīvu un drošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu					
KM	2.3.1.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība	Sekmēta pētījumu veikšana par saliedētas sabiedrības politikas jautājumiem; Nodrošināta saliedētas sabiedrības politikas izvērtējumu veikšana; Nodrošināta juridiskās ekspertīzes pieejamība par saliedētas sabiedrības politikas jautājumiem; Veicināta objektīvas informācijas sagatavošana dialogam ar sabiedrību par demokrātijas un informācijas telpas kopsakarībām.	Katru gadu veikts viens pētījums vai izvērtējums par saliedētas sabiedrības politikas jautājumiem.	KM		2023.gada II pusgads
SIF	2.3.2.	Pilsoniskā dialoga, analītiskās domāšanas, medijpratības un digitālo prasmju attīstības pasākumi, tostarp veicinot jauniešu medijpratību	Stiprinātas demokrātiskās vērtības Latvijas sabiedrībā, sekmējot sabiedrības, it īpaši jauniešu, medijpratību;	Katru gadu atbalsēti vismaz 10 projekti.	SIF		2023.gada II pusgads

			Stiprināta pilsoniskās izglītības loma Latvijas sabiedrībā; Sekmēta savstarpējā uzticēšanās un tiesiskuma izpratne, veicinot inovatīvas un digitālas vides attīstību.				
TM	2.3.3.	Uzturēta un attīstīta vienota valsts, tiesiskās informācijas un pilsoniskās izglītības platforma	Veicināta drošticamas tiesiskās informācijas pieejamība Latvijas sabiedrībai; Uzlabojusies sabiedrības izpratne par likumdošanu procesu un aktuālajām izmaiņām tiesiskajā regulējumā; Veicināta sabiedrības izpratnes un kvalitatīvas diskusijas norise Latvijas sabiedrībā par demokrātijas procesiem, valsts vērtībām un pilsonisko līdzdalību.	Tiesiskās informācijas un pilsoniskās izglītības tīmekļvietnes „Cilvēks. Valsts. Likums.” (www.lvportals.lv) vidējais unikālo lietotāju skaits: 2021.gadā – 235 000 lietotāju/mēnesī; 2022.gadā – 240 000 lietotāju/mēnesī 2023.gadā – 245 000 lietotāju/mēnesī.	VSIA „Latvijas Vēstnesis”		2023.gada II pusgads
LNB	2.3.4.	Dažādu pratību veicinošas norises un nodarbības, kas sekmē cilvēku prasmes iegūt informāciju no uzticamiem un kvalitatīviem avotiem, pārzināt un pielietot savas pilsoniskās prasmes un tiesības	Veicināta iedzīvotāju digitālo prasmju attīstīšana, īpaši attālinātā formātā; Veicināta medijpratības un informācijpratības zināšanu paaugstināšanās sabiedrībā.	Katru gadu īstenoti vismaz 200 pasākumi; Katru gadu pasākumos iesaistītas vismaz 2000 personas.	LNB	KM, RSU	2023. gada II pusgads
KM	2.3.5.	Saliedētas sabiedrības politikas veidošanas līdzdalības pasākumi	Veicināta sabiedrības izpratnes veidošanās par pilsonisko līdzdalību. Nodrošināta sabiedrības iesaiste saliedētas sabiedrības politikas veidošanas procesos.	Katru gadu norisinājies vismaz 1 pasākums.	KM		2023.gada II pusgads
KM	2.3.6.	Atbalsts pētniekiem un mediju profesionāļiem mediju monitoringa nodrošināšanai	Sekmēta regulāras un drošticamas informācijas pieejamība un analīze par Latvijas informācijas telpu	Katru gadu veikts vismaz 1 pētījums vai mediju monitoringa pasākums	KM		2023.gada II pusgads
LPA ?	2.3.1.	Atbalsts sabiedriskajiem medijiem satura veidošanai par pilsoniskās sabiedrības un demokrātisku procesu jautājumiem, t.sk. digitālajā vidē.		Īstenota mērķtiecīga stratēģiskā komunikācija par pilsoniskās sabiedrības un demokrātisku procesu jautājumiem, lai mazinātu plaisu starp sabiedrību un valsti un veicinātu pilsonisko un politisko līdzdalību jeb veicināta auditorijas izpratne par			Kristera komentārs: Kāds būs finansējums un tā avots? Kā īstenos? Tiešu uzdevumu nevar uzlikt. Veidojot sabiedrisko

				pilsoniskās sabiedrības, tai skaitā nevalstisko organizāciju, un pilsoniskās līdzdalības lomu demokrātiskā valstī.			pasūtījumu, kapitāldaļu turētājs var dot vadlīnijas, bet saturu piepilda medijs.
SIF ?	2.3.4.	Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma	Stiprināt nacionālo kultūrpalīdzību latviešu valodā, atbalstot nekomerciālas, sabiedriski nozīmīgas žurnālistikas radīšanu medijos, kuras uzdevumi ir stiprināt Satversmē noteiktās vērtības, valstisko apziņu, latvisko kultūrpalīdzību, kritisko domāšanu, veicināt mediju atbildīgumu un kvalitāti, kā arī sabiedrības saliedētību uz latviešu valodas pamata.	Atbalstīti vismaz 35 projekti katru gadu.	KM	SIF	Kristera komentārs: Šis gan vairāk izskatās pēc Mediju politikas plānošanas dokumenta. Man gan ir grūti prognozēt, kad mēs reāli varēsim nopietni piekerties šim darbam. Arī šeit jautājums par budžetu.
SIF ?	2.3.5.	Atbalsts medijiem sabiedriski nozīmīga satura veidošanai un nacionālās kultūrpalīdzības stiprināšanai latviešu valodā	Atbalstīt medijus sabiedriski nozīmīga satura veidošanā un stiprināt nacionālo kultūrpalīdzību latviešu valodā, atbalstot nekomerciālas, sabiedriski nozīmīgas žurnālistikas radīšanu medijos, kuras uzdevumi ir stiprināt Satversmē noteiktās vērtības, valstisko apziņu, latvisko kultūrpalīdzību, kritisko domāšanu, veicināt mediju atbildīgumu un kvalitāti, kā arī sabiedrības saliedētību uz latviešu valodas pamata.	Atbalstīti vismaz 25 projekti katru gadu.	KM	SIF	Kristera komentārs: Šis gan vairāk izskatās pēc Mediju politikas plānošanas dokumenta. Man gan ir grūti prognozēt, kad mēs reāli varēsim nopietni piekerties šim darbam. Arī šeit jautājums par budžetu.

3. Rīcības virziens – Integrācija							
3.rīcības virziena rezultāts		Latvijas iedzīvotāju vidū ir uzlabojusies dažādu sabiedrības grupu savstarpējā uzticēšanās, līdzdalība un sadarbība, un pieaudzis tolerances līmenis; Ir mazinājušies stereotipi un aizspriedumi pret dažādu sabiedrības grupu pārstāvjiem.					
Rezultatīvie rādītāji:		Mazinājusies subjektīvā diskriminācijas pieredze (2015.g. 7,4% ⇨ 2024.g. 7,2%)					
3.1. Uzdevums		Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā					
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgadam)	
KM	3.1.1.	Nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveide, lai nodrošinātu atbalstu ārvalstu pilsoņiem, tostarp Latvijas reģionos	Uzlabojusies ārvalstu pilsoņu piekļuve pakalpojumiem	Katru gadu vismaz 1000 trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, nodrošināts informatīvs atbalsts.	KM		2022.gada II pusgads
SIF	3.1.2.	Vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde un attīstība	Sekmēta vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde, kas ārvalstu pilsoņiem nodrošinās iespēju saņemt valsts un pašvaldību pakalpojumu – sākotnējās konsultācijas vienā vietā.	Izstrādāta vienas pieturas aģentūras koncepcija; Sagatavots plāns vienas pieturas aģentūras darbības uzsākšanai.	KM	SIF	2023. gada II pusgads
KM	3.1.3.	Latviešu valodas apguves aktivitātes formālā un neformālā vidē trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem.	Uzlabojusies trešo valstu pilsoņu, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmēju, spējas sazināties latviešu valodā un iekļauties sabiedrības dzīvē.	Katru gadu nodrošināti latviešu valodas kursi un latviešu valodas klubi vismaz 500 trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, sniedzot iespēju paaugstināt latviešu valodas prasmes vismaz par vienu līmeni, atbilstoši Eiropas Savienības valodu prasmju kopējam ietvaram.	KM		2022.gada II pusgads
KM	3.1.4.	Integrācijas un koprades pasākumi trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, iesaistot uzņemošās sabiedrības pārstāvjus	Uzlabojusies trešo valstu pilsoņu, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmēju spēja iekļauties Latvijas sabiedrībā un piekļuve pakalpojumiem.	Katru gadu nodrošināti integrācijas kursi vismaz 500 trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem.	KM	SIF	2022.gada II pusgads

KM	3.1.5.	Starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem	Uzlabojušās dažādu jomu speciālistu zināšanas par kultūru daudzveidību un uzlabojušās starpkultūru dialoga prasmes, kā arī pilnveidota spēja īstenot integrācijas pasākumus.	Katru gadu starpkultūru komunikācijas kursu apguvuši vismaz 200 dažādu jomu speciālisti	KM		2022.gada II pusgads
KM	3.1.6.	Plašsaziņas līdzekļu lomas stiprināšana trešo valstu pilsoņu integrācijā	Veicināts konstruktīvs dialogs starp trešo valstu pilsoņiem un sabiedrību; Sekmēta masu mediju sniegtās informācijas kvalitātes un satura pieejamības uzlabošanās par trešo valstu pilsoņu sociālās iekļaušanas jautājumiem.	Istenots mācību kurss plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem par starpkultūru komunikāciju un trešo valstu pilsoņu sociālās iekļaušanas jautājumiem vismaz 28 stundu apjomā.	KM		2022.gada II pusgads
KM	3.1.7.	Agrīnās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem) ⁶¹	Uzlabojusies ārvalstu pilsoņu piekļuve pakalpojumiem; Uzlabojušās dažādu jomu speciālistu zināšanas par kultūru daudzveidību un uzlabojušās starpkultūru dialoga prasmes, kā arī pilnveidota spēja īstenot integrācijas pasākumus.	Katru gadu reto valodu tulku pakalpojumus izmantojušas vismaz 200 personām; Katru gadu konsultāciju pakalpojumus izmantojušas vismaz 200 personas; Katru gadu starpkultūru komunikācijas kursu apguvuši vismaz 140 dažādu jomu speciālisti; Katru gadu nodrošināti integrācijas kursi vismaz 200 personām; Katru gadu nodrošināti latviešu valodas kursi vismaz 200 personām.	KM		2023.gada II pusgads
KM	3.1.8.	Konsultatīvā padome trešo valstu pilsoņu līdzdalībai.	Uzlabojusies trešo valstu pilsoņu, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmēju līdzdalība politiskajās norisēs.	Aktualizēts Konsultatīvās padomes trešo valstu pilsoņu līdzdalībai sastāvs, iesaistot mērķa grupu;	KM		2023.gada II pusgads

⁶¹ Ņemot vērā, ka Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā finansējums projektu īstenošanai būs pieejams līdz 2022.gada nogalei, bet jaunā perioda finansējums projektu īstenošanai varētu būt pieejams tikai 2023.gada nogalē, ir jānodrošina Rīcības plānā personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā Kultūras ministrijas kompetencē esošo uzdevumu izpilde 2023.gadā.

				Konsultatīvās padomes ietvaros izstrādāti priekšlikumi ES Rīcības plāna par integrāciju un iekļaušanu 2021.-2027.gadam īstenošanai; Katru gadu organizētas vismaz 2 konsultatīvās padomes sēdes.			
IeM	3.1.9.	Kvalitatīva, ērti pieejama un viegli saprotama informācija par naturalizācijas procedūru.	Uzlabota informācijas pieejamība par naturalizācijas procedūru; Veicināta izpratnes veidošanās par Latvijas Republikas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jautājumiem.	Regulāri organizētas informācijas dienas Rīgā, Daugavpilī, Liepājā un Ventspilī par pilsonības iegūšanas jautājumiem; Pilnveidotas PMLP pārziņā esošās informācijas sistēmas, kas satur datus par pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jautājumiem.	PMLP	IeM	2023.gada II pusgads
IZM	3.1.10.	Valsts valodas prasmes pārbaude un ar to saistītie atbalsta pasākumi, tai skaitā pārbaude un atbalsta pasākumi tiešsaistē.	Nodrošināta valsts valodas prasmes pārbaude Latvijas iedzīvotājiem un ārvalstu pilsoņiem, lai personas varētu konkurēt Latvijas darba tirgū, iegūt pastāvīgā iedzīvotāja statusu un sekmīgāk integrēties sabiedrībā.	Līdz 2024.gadam Valsts valodas prasmes pārbaudes kārtojušo personu skaits palielinājies par aptuveni 20% (salīdzinot ar 2018., 2019.gada rādītājiem).	IZM	VISC	2023.gada II pusgads
3.2. Uzdevums		Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām					
LNB	3.2.1.	Sociālo atbildību veicinoši pasākumi izpratnes par saliedētu un iekļaujošu sabiedrību veicināšanai.	Sekmēta iedzīvotāju izpratne par sabiedrības daudzveidību (invaliditāte, bēgļi, sociālais atbalsts, u.c. tēmas), kā arī par aktuālu sociālo problemātiku sabiedrībā.	Katru gadu īstenoti vismaz 15 pasākumi.	LNB	Dažādi sadarbības partneri	2023.gada II pusgads
KM	3.2.2.	Atbalsts mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai.	Nodrošināts atbalsts mazākumtautību kultūras saglabāšanai un attīstībai. Nodrošināta mazākumtautību kultūras biedrību dalība nacionālajā kultūras telpā, tostarp piedaloties Dziesmu un deju svētkos.	Ik gadu organizēta vismaz viena radošā nometne vai profesionālās pilnveides seminārs mazākumtautību kolektīvu vadītājiem. Ik gadu sniegts atbalsts vismaz 10 mazākumtautību kolektīvu	LNKC, LNKBA	KM, LKA, NVO	2023.gada II pusgads

				profesionālajai pilnveidei katrā reģionā; Ik gadu kultūras vēstnieku programmā iesaistīti vismaz 20 dažādu kultūru pārstāvji tai skaitā Latgales reģiona dažādu kultūras nozaru pārstāvji.			
KM	3.2.3.	Latvijas mazākumtautību festivāls	Nodrošināts atbalsts mazākumtautību kultūras saglabāšanai un attīstībai. Nodrošināta mazākumtautību kultūras biedrību dalība nacionālajā kultūras telpā.	Katru otro gadu organizēts viens mazākumtautību kultūras festivāls, iesaistītas vismaz 50 mazākumtautību biedrības un vismaz 500 dalībniekus.	KM		2023.gada II pusgads
KM	3.2.4.	Ģimeņu sadarbības programma latviešu, mazākumtautību un ārvalstu pilsoņu bērniem un jauniešiem	Veicināta izpratnes veidošanās par starpultūru komunikāciju un koprades iespējām.	Katru gadu katrā Latvijas reģionā organizēts vismaz viens ģimeņu sadarbības pasākums.	KM		2023.gada II pusgads
KM	3.2.5.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes	Veicināta mazākumtautību, t.sk. romu līdzdalība valsts politikas izstrādē un īstenošanā.	Katru gadu organizētas vismaz 3 mazākumtautību NVO pārstāvju konsultatīvo komiteju sēdes; Katra gadu organizētas vismaz 3 Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvās padomes sēdes.	KM		2023.gada II pusgads
KM	3.2.6.	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana.	Uzlabojusies romu spēja iekļauties un līdzdarboties sabiedrības procesos; Veicināta romu izpratne par tiesību un interešu aizstāvības jautājumiem; Veicināta sadarbība un dialogs starp romiem, pašvaldību iestādēm, nozaru ministrijām, skolu, pedagogiem un vecākiem un citām iesaistītajām pusēm; Veicināta romu mediatoru piesaiste un nodrošināts atbalsts romu mediatoru darbībai Latvijas pilsētās un novados; Attīstīta reģionālo ekspertu tīkla romu integrācijas jautājumos darbība;	Ik gadu nodrošināti vismaz 2 sabiedrību informējoši, izglītojoši un pozitīvas pieredzes popularizēšanas pasākumi par Latvijas romu situāciju. Ik gadu nodrošināts sabiedrību informējošs pasākums Romu starptautiskās dienas ietvaros; Īstenots vismaz 1 pasākums par romu tiesību un interešu aizstāvēšanas jautājumiem; Katra gadu nodrošināta Latvijas romu platformas darbība; Katra gadu piesaistīti 5 romu mediatori;	KM	IZM, VM, LM, pašvaldības	2023.gada II pusgads

			<p>Veicināta romu NVO un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju kapacitāte un līdzdalība dažādās dzīves jomās, t.sk. izglītības, nodarbinātības un kultūras jomā, un pilsoniskās sabiedrības attīstībai;</p> <p>Romu mērķauditorija iesaistīta sociālās atbalsta programmās un pasākumos, īpaši ESF atbalsta pasākumos.</p>	<p>Katru gadu nodrošināti atbalsta pasākumi romu mediatoru darbam vismaz 6 Latvijas pilsētās un novados;</p> <p>Regulāri nodrošināta reģionālo ekspertu tīkla romu integrācijas jautājumos darbība;</p> <p>Īstenoti vismaz 10 romu NVO un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju kapacitātes un līdzdalības veicināšanas pasākumi;</p> <p>Īstenoti vismaz 4 izpratnes veicināšanas un motivācijas celšanas pasākumi romu mērķauditorijas iesaistei sociālās atbalsta programmās;</p> <p>Samazinājies romu skolēnu skaits, kas pārtrauc mācības un neiegūst obligāto izglītību (2024.gadā – 94%).</p>			
SIF	3.2.7.	Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū, veicinot dažādību (ESF projekta “Dažādības veicināšana” ietvaros)	<p>Identificētas sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļauto personu grupas (dzimuma, vecuma, invaliditātes un etniskā diskriminācija), kurām sniegti motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumi;</p> <p>Sniegts sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalsts patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu sociālekonomiskās integrācijas veicināšanā.</p>	<p>Katru gadu vismaz 930 personas, kuras atrodas nelabvēlīgā situācijā, pēc dalības pasākumā uzsākušas darba meklējumus, iesaistījušās izglītībā/apmācībā, kvalifikācijas ieguvē, nodarbinātībā;</p> <p>Katru gadu vismaz 390 patvēruma meklētāji un personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu saņēmušas atbalstu.</p>	LM	KM, SIF	<p>2022.gada II pusgads</p> <p>Par šo pasākumu vēl norisinās diskusijas ar Labklājības ministriju</p>
KM	3.2.8.	Diskriminācijas novēršanas situācijas novērtējums un pretdiskriminācijas pārraudzības sistēma	Izpētīti diskriminācijas novēršanas un iecietības faktori Latvijā.	Veikta sabiedriskās domas aptauja par Latvijas iedzīvotāju zināšanām, prasmēm un attieksmēm diskriminācijas novēršanas un iecietības jomā;	KM	SIF?	<p>2023.gada II pusgads</p> <p>Nepieciešama konceptuāla vienošanās par</p>

				Veikts diskriminācijas novēršanas situācijas novērtējums ar rekomendācijām pretdiskriminācijas pārraudzības sistēmas uzlabošanai.			šāda pasākuma nepieciešamību. Varbūt šo var aizstāt ar Saliedētas sabiedrības monitoringu, pēc nepieciešamības katru gadu īstenojot dažādus pētījumus.
SIF	3.2.9.	Naida runas mazināšanas atbalsta programma projekta „Kapacitātes celšana un izpratnes veicināšana, lai novērstu un mazinātu neiecietību Latvijā” ietvaros	Veicināta sabiedrības izglītošana par naida runu internetā, riskiem ar ko saskaras jaunieši internetā un mediju izglītošana; Veicināta iedzīvotāju spēja identificēt naida runu, ziņot par to un izmantot konstruktīvas metodes, lai ar to cīnītos; Sabiedrības tolerances pret naidanunu mazināšana.	Veikts pētījums par tiesisko regulējumu cīņai pret naida noziegumiem un ksenofobiju, ieskaitot homofobiju un naida runu tiešsaistē un tā ieviešana praksē Latvijā; Atbilstoši pētījuma rezultātiem izstrādāti un prezentēti likuma grozījumu priekšlikumi; Izstrādātas vadlīnijas juristiem un citām saistītajām pusēm par pareizu un efektīvu tiesību nomu piemērošanu praksē; Izstrādāta un pārbaudīta apmācību programma profesionāļiem, kas tieši iesaistīti naida noziegumu apkarošanā; Apmācīti 16 policisti, 16 prokurori, 16 tiesneši, 16 SIF darbinieki un apmācīti 3 darbinieki no katras partneriestādes, kas pēc tam pasniegs mācības (kopā 12).	SIF	LU, Valsts policija, Tiesu administrācija, Prokuratūra	2023. gada II pusgads
TM ?	3.2.10.	Uz vienotas valsts, tiesiskās informācijas un pilsoniskās izglītības platformas bāzes tiek veidota žurnāla „Jurista Vārds”	Rakstu sērijā ir atspoguļota dažādu tautību (latviešu, krievu, ebreju, vācbaltiešu) un politisko pārliecību juristu darbība starpkaru Latvijā un	Rakstu sērija ir publicēta, raksti apkopoti un izdoti krājuma (grāmatas) formātā.	VSIA „Latvijas Vēstnesis”		2023.gada II pusgads

	<p>rakstu sērija „Juristu likteņi”, parādot, cik dažādi cilvēki devuši ieguldījumu Latvijas valsts un tās tiesiskās sistēmas izveidē.</p>	<p>viņu ietekme uz Latvijas juridisko kultūru, valsts attīstību, demokrātiskajiem un tiesiskajiem procesiem.</p>				
--	---	--	--	--	--	--

V Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu

1. Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu

Nr.	Uzdevums/ Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogramma s) kods un nosaukums	Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums			Nepieciešamais papildus finansējums					Pasākuma īstenošana s gads (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)
				2021.gad s	2022.gad s	2023.gad s	2021.gad s	2022.gad s	2023.gad s	turpmākajā laikposm ā līdz pasākuma pabeigšana i (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)	turpmāk ik gadu (ja pasākum a izpilde nav terminēta)	
		Finansējums plāna realizācijai kopā										
		tai skaitā:										
		08.Sabiedrības integrācijas fonds										
		22.Kultūras ministrija										
		tai skaitā:										
		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	1 845 419	2 160 817	2 160 817	145 302	1 044 430	1 370 924	0	1 265 241		
		Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	714 492	491 405	108 608							

			ES finansējums	11 187	0	0	145 302	29 006	15 000			
1. rīcības virziens												
1.1.1	Pastāvīgs dialogs ar sabiedrību par nacionālo identitāti un piederību	22.Kultūras ministrija	Budžeta ietvaros									
1.1.2	Atbalsts novadu kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	37 000	37 000	37 000						
1.1.3	Atbalsts Latgales kultūras tradīciju saglabāšanai un popularizēšanai		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					10 000	10 000		10 000	
1.2.1	Latviešu valodas lietošanas veicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	42 967	42 967	42 967					42 967	
1.2.2	Orģināls saturs medijos latviešu valodas lietošanas un apguves veicināšanai		Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	31 812								
1.3.1	Vienojošas atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	130 000	130 000	130 000					130 000	

1.3.2	Izglītojošas programmas Latvijas iedzīvotājiem par Latvijas valstiskuma veidošanos un attīstību Eiropas un Pasauls vēstures kontekstā, kas veicina piederības sajūtas un saliedētību Latvijas sabiedrībā		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	14 000	14 000	14 000					14 000	
1.3.3	Pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana (vēsturnieku grupa)		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					42 000	42 000		42 000	
2.rīcības virziens												
2.1.1	Demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasību apguves domnīcas, attīstot iekļaujošu kopienu izveidi		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					30 000	30 000		30 000	
2.1.3	Atbalsts starpskolu pilsoniskajām iniciatīvām		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					156 516	156 516		156 516	

2.2.1	Programma "NVO fonds"		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	1 500 000	1 800 000	1 800 000		300 000	300 000		300 000	
2.2.3	Reģionu NVO atbalsta programma		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					123 575	123 575		123 575	
2.2.4	NVO līdzfinansējuma programma		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					104 462	104 462		104 462	
2.2.5	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					80 000	80 000		80 000	
2.2.7	Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padome		Budžeta ietvaros									
2.3.1	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	0	26 425	26 425					26 425	
2.3.5	Saliedētas sabiedrības politikas veidošanas līdzdalības pasākumi		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					30 000	30 000		30 000	

2.3.6	Atbalsts pētniekiem un mediju profesionāļiem mediju monitoringa nodrošināšanai		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					30 000	30 000		30 000	
3.rīcības virziens												
3.1.1	Nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveide, lai nodrošinātu atbalstu ārvalstu pilsoņiem, tostarp Latvijas reģionos		Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	277 730	277 730	92 577						
3.1.3	Latviešu valodas apguves aktivitātes formālā un neformālā vidē trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem		Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	292 630	165 581	0						
3.1.4	Integrācijas un koprades pasākumi trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, iesaistot uzņemošās sabiedrības pārstāvjus		Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	112 319	48 094	16 031						

3.1.7	Agrinās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"						290 500			2023
3.1.8	Konsultatīvā padome trešo valstu pilsoņu līdzdalībai		Budžeta ietvaros									
3.2.2	Atbalsts mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	53 840	70 000	70 000						
3.2.3	Latvijas mazākumtautību festivāls		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	52 425	10 000	10 000		10 000	60 000		20 000	
3.2.4	Ģimeņu sadarbības programma latviešu, mazākumtautību un ārvalstu		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					62 606	62 606		62 606	

	pilsoņu bērniem un jauniešiem											
3.2.5	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes		Budžeta ietvaros									
3.2.6	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"	2 000	2 000	2 000						
			ES finansējums	11 187			145 302	29 006	15 000			
3.2.8	Diskriminācijas novēršanas situācijas novērtējums un pretdiskriminācijas pārraudzības sistēma		26.01.00 "Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana"					36 265	36 265			36 265

2. Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam

Nr.	Uzdevums/Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Nepieciešamais papildus finansējums, eiro			Aprēķins
				2021.gads	2022.gads	2023.gads	
1.1.3.	Atbalsts Latgales kultūras tradīciju saglabāšanai un popularizēšanai		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		10,000	10,000	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 10 000 euro/gadā, vismaz 1 pasākums gadā

1.3.3.	Pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana (vēsturnieku grupa)		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		42,000	42,000	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 42 000 euro/gadā, konkursa kārtībā atbalsēt vienu organizāciju, kas sagatavotu pētījumu, nodrošinātu vismaz 12 publikācijas, kurās skaidroti vēstures fakti, pamatojoties uz pierādījumos balstītu informāciju
2.1.1.	Demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasmju apguves domnīcas, attīstot iekļaujošu kopienu izveidi		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		30,000	30,000	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 30 000 euro/gadā, vismaz 1 domnīca katrā reģionā
2.1.3.	Atbalsts starpskolu pils oniskajām iniciatīvām		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		156,516	156,516	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 156 516 euro/gadā, konkursa kārtībā atbalsēt vismaz 10 dažādu Latvijas NVO organizētus notikumus dažādās Latvijas vietās (līdz 11 180 euro vienam projektam x 14 projekti)
2.2.1.	Programma “NVO fonds”		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		300,000	300,000	70-75% mikroprojektu īstenošanai, 25-30% makroprojektu īstenošanai. Atbalsts vismaz 70 NVO
2.2.3.	Reģionu NVO atbalsta programma		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		123,575	123,575	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 123 575 euro/gadā, atbalsēt 5 reģionālās NVO katrā reģionā x vidējās izmaksas 24 715 euro
2.2.4.	NVO līdzfinansējuma programma		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		104,462	104,462	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 104 462 euro/gadā, atbalsēt vismaz 5 organizācijas
2.2.5.	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		80,000	80,000	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 156 516 euro/gadā, konkursa kārtībā atbalsēt vismaz 75 NVO

2.3.5.	Saliedētas sabiedrības politikas veidošanas līdzdalības pasākumi		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		30,000	30,000	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 30 000 euro/gadā, vismaz 1 pasākums gadā
2.3.6.	Atbalsts pētniekiem un mediju profesionāļiem mediju monitoringa nodrošināšanai		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		30,000	30,000	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 30 000 euro/gadā, vismaz 1 pētījums gadā vai mediju monitorings
3.1.7.	Agrīnās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”			290,500	<p><i>Integrācijas kurss starptautiskās aizsardzības saņēmējiem:</i> Vidējās izmaksas vienai personai 220 eiro x prognozētais skaits 2023.gadā 200 personas, ņemot vērā Eurostat datus par vidējo starptautiskās aizsardzības saņēmēju skaitu (253) laika posmā no 2016. līdz 2020.gadam Latviešu valodas kurss starptautiskās aizsardzības saņēmējiem: Vidējās izmaksas vienai personai 389 eiro x 200 personas <i>Reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana:</i> Vidējās izmaksas mēnesī 10 805 eiro x projekta īstenošana 12 mēneši <i>Konsultantu pakalpojums starptautiskās aizsardzības personām:</i> vidējās izmaksas konsultācijai 30 eiro x vidējais projekta konsultāciju skaits 214 <i>Starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem:</i> Vidēji 12 mēnešos apmācīti 140 speciālisti x izmaksas uz speciālistu 233 eiro</p>

3.2.3.	Latvijas mazākumtautību festivāls		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		10,000	60,000	Līdz šim festivālam katru gadu atvēlēti 10 000 euro. 2022.gadā 10 000 euro mazākumtautību kultūras festivāla sagatavošanas darbam (metodiskie materiāli, koncepti u.c.), 2023.gadā mazākumtautību kultūras festivāls ar vismaz 50 mazākumtautību biedrību un vismaz 500 dalībnieku piedalīšanos visās festivāla norisēs
3.2.4.	Ģimeņu sadarbības programma latviešu, mazākumtautību un ārvalstu pilsoņu bērniem un jauniešiem		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		62,606	62,606	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 62 606 euro/gadā, katrā reģionā vismaz 1 ģimeņu sadarbības pasākums
3.2.6.	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana.		ES finansējums	145,302	29,006	15,000	Atbilstoši projekta avansu aprēķinam
3.2.8.	Diskriminācijas novēršanas situācijas novērtējums un pretdiskriminācijas pārraudzības sistēma		26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		36,265	36,265	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 36 265 euro/gadā

